Sri ANNARAO GANAMUKHI.—Already we have started 11 schools and the existing schools are also continuing. There are 26 training schools now.

Sri C. K. RAJAIAH SETTY.—According to you, you have 26 training schools. May I know the number of teachers trained by them ?

Sri ANNARAO GANAMUKHI.—This question does not relate to training of teachers. If a separate question is asked, I will furnish replies.

Sri Y. VEERAPPA.—You say that during 1961-62, 3,300 teachers are to be appointed. May I know how many trained teachers are available for absorption ?

Sri ANNARAO GANAMUKHI.—It is not absorption.

Sri Y. VEERAPPA.—How many are basically trained teachers ?

Sri ANNARAO GANAMUKHI.—I cannot say.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಈ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕುರುಡರು ಮತ್ತು ಮೂಗರುಗಳು ಸೇರಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳು ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನಷ್ಟಿದ್ದರೆ. ಅಂತಹವರನ್ನು ಕಳೆದೇ ಇಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ.—ಕಂಪಲ್ಸರಿ ಪ್ರೈಮರಿ ಎಜುಕೇಷನ್ನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೂ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ರೂಲ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

FRAMING OF UNIFORM RULES IN RESPECT OF GRANT OF LANDS ON DARKHAST.

* *Q.*—127. Sri G. VENKATAI GOWDA (Palaiyam).—

Will the Government be pleased to state.—

(*a*) whether it is a fact that they have framed uniform rules applicable to the entire State in respect of granting Government lands on darkhast ;

(*b*) whether it is a fact that different rates with regard to the seigniorage fee recoverable for standing trees from such lands, prevail in different integrating units of the State ;

(*c*) whether it is not desirable to determine a uniform rate, as seigniorage fee is applicable to the entire State and if so, when the same would be given effect to ?

A.—Sri KADIDAL MANJAPPA (Minister for Revenue).—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes.

(*c*) No.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—While the Government has framed uniform rules applicable to the entire State in respect of granting Government lands on darkhast, what is the reason for not framing uniform rates for seigniorage fee ?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—The Forest Department has to fix the rates and they have fixed different rates for different districts. It all depends upon the nearness to the market, the nature of forest produce, the demand from the market and so on. They are not willing to fix uniform rate throughout the State.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Supposing there is a tree standing on a forest land which is to be granted on darkhast say of a size 6′×12″; would it differ in value from a place like Yalandoor to a place like Kollegal ?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—The value differs from region to region and from district to district.

RESTORATION OF HEBBALALU TANK IN MAGADI TALUK.

**Q*.—157. Sri T. D. MARANNA (Magadi).—

Will the Government be pleased to State.—

(*a*) whether it is a fact that the restoration of "Hebbalalu Tank" in Thippasandra Hobli, Magadi Taluk, was sanctioned by the Government ;

(*b*) if so, when it was sanctioned and what is the estimated amount ;

(*c*) whether the tenders were called for, for the work ;

(*d*) if so, what are the dates for which tenders were called for, and what is the stage of progress at present ?

A.—Sri M. N. NAGHNOOR (Deputy Minister for Public Works).—

(*a*) It is sanctioned by the Superintending Engineer, Bangalore Circle.

(*b*) During 1959-60. Estimated cost Rs. 49,700.

(*c*) and (*d*) Yes.

Date of calling for tender	*Stages*
January 1960	No response
September 1960	do

Sri T. D. MARANNA.—It has been said that the work was sanctioned during 1959-60.......

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Sir, on a point of order. When the question is put, the Hon'ble Minister for Education says 'answers are printed' and the Deputy Minister for Public Works also says, 'answers are printed '......

Sri T. D. MARANNA.—There is no point of order. Let us not waste time.

Mr. SPEAKER.—It is not for Sri Maranna to say that. It makes my position difficult.

Sri T. D. MARANNA.—It has been said that work was sanctioned in 1959-60. But in (*d*), it is stated that 'no response'. This answer seems to be rather wonderful. Response from whom ?

†Sri M. N. NAGHNOOR.–Tenders were called for twice and till today, there is no response. In the meanwhile, the Chief Engineer has visited the place and has felt that we can improve the capacity of the tank and he has asked the authorities to re-assess the water potential.

Sri Y. VEERAPPA.—Should not the Government take it on its own shoulders and do it in the interest of the public Sir ?

Mr. SPEAKER —That is a suggestion for an action.

Sri T. D. MARANNA.—Even if no contractor comes forward, is there no alternative for Government to take up the work and complete it in the interest of the people ?

† Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—The agency is not fixed because as the Hon'ble Deputy Minister just now explained, Government have referred this back to the Chief Engineer to re-assess the capacity of the tank. After the Government receives a report from the Chief Engineer, the agency for the execution of the work will be fixed and even if nobody tenders, Government will take up the work and do it.

UPGRADING OF GRADUATE TEACHERS WORKING IN SECOND DIVISION.

*Q.—161. Sri T. D. MARANNA (Magadi) —

Will the Government be pleased to state.—

(*a*) whether it is a fact that there are many graduate teachers working in Second Division since a long time ;

(*b*) whether it is a fact that representations were made in this behalf to upgrade them to Graduates' Cadre ;

(*c*) if so, what is the action taken by the Government in this behalf ?

A. - Sri ANNARAO GANAMUKHI (Minister for Education).—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes.

(*c*) Necessary provision is made for promotion of such graduate teachers to the higher grade as Graduate Assistants in High Schools in the draft Cadre and Recruitment Rules.

Sri T. D. MARANNA.—It is said in (*c*) that necessary provision is made for the promotion of such graduate teachers in High Schools in the draft cadre and recruitment rules. May I know the number of teachers who have been benefited under this provision ?

†Sri ANNARAO GANAMUKHI.—It is still in the draft stage. It is not yet finalised.

CONSTRUCTION OF MINOR AND MAJOR IRRIGATION PROJECTS IN SOME PARTS OF MAGADI TALUK.

**Q*.—162. Sri T. D. MARANNA (Magadi).—

Will the Government be plased to state:—

(*a*) whether it is a fact that Government are not allowing any irrigation projects, Minor or Major, to be taken up in some parts of Magadi taluk within the Arkavathi Valley ;

(*b*) whether it is a fact that repeated representations were made to Government to show some latitude in this respect in the interets of the poor ryots of the taluk ;

(*c*) whether they will at least now permit construction of Minor Irrigation Projects, so as to irrigate at least 1,000 acres of land in this area ?

A.—Sri M. N. NAGHNOOR (Deputy Minister for Public Works).—

(*a*) Yes, up to the Hallimala site near Ramanagaram.

(*b*) Yes, some representations have been made.

(*c*) This will be examined.

Sri T. D. MARANNA.—Has it come to the notice of the Government that Magadi Taluk is a backward area and it needs some minor irrigation projects to improve the condition of the people there?

Sri M. N. NAGHNOOR.—Yes Sir, it is an arid taluk.

Sri T. D. MARANNA.—It has been said that up to Hallimala site, no major irrigation project will be permitted. Am I to take it that it is the sin of the people of Magadi to have provided the Thippagondanahalli Reservoir to supply drinking water to the civilised people of Bangalore?

†Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Who said, it is a sin !

CONSTRUCTION OF UNDERGROUND DRAINAGE IN SHIMOGA TOWN.

**Q.*—186. Smt. RATNAMMA MADHAVA RAO (Shimoga).—

Will the Government be pleased to state,—

(*a*) the year in which the underground drainage work was started in Shimoga Town;

(*b*) whether the work is completed ;

(*c*) if not, the reasons for the delay ;

(*d*) the amount spent so far ;

(*e*) whether they intend speeding up the completion of the work ?

A.—Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works and Electricity).—

(*a*) 1947.

(*b*) No.

(*c*) Due to change of designs for sewage disposal works, and change of site due to which, fresh acquisition proceedings were required to be instituted. It is now being finalised by the Revenue Department.

(*d*) Rs. 5,60,400.

(*e*) Yes.

2–00 P.M.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ನನ್ನ (ಸಿ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ''ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾದ್ದರಿಂದ ವಿಳಂಬವುಂಟಾಗಿದೆ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಬದಲಾವಣೆಯಾವಾಗ ಆಯಿತು ?

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಆ ಬದಲಾವಣೆ ಈಗಾಗಲೇ 3–4 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲೊಂದು ರೈಲ್ವೆ ಲೈನ್ ಕ್ರಾಸಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಹಿಂದಿನ ಅಕ್ವಿಸಿಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ರೈಲ್ವೆಲೈನ್ ಕೆಳಗೆ ಸ್ಯೂಯೇಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೊಸ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಈಗ ಫೈನಲ್ ಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಸೆಪ್ಟಿಕ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ನಿರ್ಧಾರ ಯಾವಾಗ ಆಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ನಾನು ಬಂದ ದಿವಸವೇ ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿ ಆ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಅದರ ಅಂದಾಜು ಎಷ್ಟು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ರಿವೈಸ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ಪ್ರಕಾರ ಅದು 11 ಲಕ್ಷದವರೆಗೂ ಹೋಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಬಾಕಿ ಹಣಕ್ಕೆ ಲೋನ್ ಗ್ರಾಂಟು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆಯೇ?

್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀಣ್ಣಗೌಡ.—ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ ಲೋನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಇಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಕೀಂ ಮಂಜೂರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ನನ್ನ (ಸಿ)ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ''ಅದನ್ನು ಈಗ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ'' ಎಂಬುದಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಉತ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಪೂರ್ತಿಯಾವಾಗ ಆಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಅದು ಫೈನಲ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್.—ನಾನು ಆಕಡೆ ಕೂತು ಪ್ರಶ್ನೆಕೇಳಿದರೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈಗ ಶ್ರೀ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರು ಆಕಡೆ, ಈಕಡೆ ಕೂತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಈಗ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಗೆಜೆಟ್ ಓದಿ ಎಲ್ಲವೂ ತಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

OPENING OF A HEALTH UNIT AT HOLALUR HOBLI IN SHIMOGA TALUK.

**Q.*—191. Smt. Ratnamma Madhava Rao (Shimoga).—

Will the Government be pleased to state.—

(*a*) whether the residents of Holalur Hobli in Shimoga Taluk have been urging for opening of a health unit at Holalur;

(*b*) if so, the action the Government propose to take?

A.— Dr. K. K. Hegde (Minister for Health).—

(*a*) Yes.

(*b*) The residents have been informed that a health unit cannot be opened.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಇಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಏಕೆ?

†ಡಾ. ಕೆ. ಕೆ. ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಕಾರಣ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಸ್ತರಣ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

OPENING OF AN ENGINEERING COLLEGE IN SHIMOGA DISTRICT

* *Q.*—251. Sri D. Mookappa (Sagar).—

Will the Government be pleased to state.—

(*a*) whether it is a fact that a Government order has already been passed for opening an Engineering College in Shimoga District;

(*b*) the reasons for not opening the College in spite of the Government order;

(*c*) whether any public contribution has been raised in this behalf ;

(*d*) if so, the amount collected so for?

A.—Sri ANNARAO GANAMUKHI (Minister for Education).—

(*a*) No.

(*b*) Does not arise in view of answer to (*a*).

(*c*) A private registered Society was reported to have raised public contribution.

(*d*) Not known.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮೂಕಪ್ಪ.—ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

†ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಹಾಗೇನೂ ಅಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯವೇನೂ ಕಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮೂಕಪ್ಪ.—ಆ ಊರಿನ ಜನಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲೇಜು ಬೇಕು ಎಂದು ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮೂಕಪ್ಪ.—ಈಗಲಾದರೂ ಅಲ್ಲೊಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಒಂದು ಪ್ರೈವೇಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಅಲ್ಲೊಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಎಷ್ಟು ಹಣಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭರವಸೆ ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮೂಕಪ್ಪ.—ಅವರಲ್ಲಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಹಣವಿದೆಯೆಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಒಂದು ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಹಣವಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯ.—ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಹಣವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ವಸೂಲು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಆರೀತಿ ಪ್ರಾಮಿಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪ್ರಾಮಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ, ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ವಸೂಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮೂಕಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿನ ಸೊಸೈಟಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಂದ ಹಣ ವಸೂಲಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ನಾನೇನಾದರೂ ಭರವಸೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, Council for Technical Education ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ನನಗೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡದೆ ನಿಮಗೆ ನಾನು ಭರವಸೆಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

CONSTRUCTION OF KAMBADAKODA PROJECT IN COORG DISTRICT.

* *Q*.—118. Sri B. K. NAGUR (Bijapur).—

Will the Government be pleased to state.—

(*a*) the height of the proposed Kambadakoda Project in Coorg District;

(*b*) the estimated cost of the dam ;

(*c*) the height of the water spread;

(*d*) the total area to be submerged under—

(i) Coffee plantation,

(ii) Paddy fields,

(iii) Private waste land,

(iv) Government forests,

(v) Roads and Bridges;

(*e*) the number of villages to be submerged in Coorg and Mysore Districts;

(*f*) the total number of families to be affected in Coorg and Mysore Distrcts;

(*g*) the total extent of area that is proposed to be brought under irrigation in Coorg and Mysore Districts?

A.—Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works and Electricity).—

(*a*) 80 feet about river bed.

(*b*) Rs. 190 lakhs.

(*c*) 75 feet above river bed.

(*d*) 6,600 acres.

(i) 255 acres including orange and cardamom.

(ii) 1,155 acres.

(iii) 436 acres.

(iv) (*a*) 3400 acres of forest.

(*b*) 1354 acres of Government Waste Lands.

(v) (*a*) Roads—4 miles.

(*b*) Bridges—2 small bridges.

(*e*) (1) In Coorg District : 4 villages.

(2) In Mysore District : Nil.

(*f*) (1) In Coorg District : 150 families.

(2) In Mysore District : Nil.

(*g*) (1) In Coorg District : 2500 acres.

(2) In Mysore District : 20,000 ,,

CONSTRUCTION OF HARANGI PROJECT IN COORG DISTRICT.

**Q*.—118.—A Sri B. K. NAGUR (Bijapur).—

Will the Government be pleased to state.—

(*a*) the height of the proposed Harangi project in Coorg District;

(*b*) the esimated cost of the dam;

(*c*) the height of the water spread;

(*d*) the total area to be submerged under—

(i) Coffee plantation,

(ii) Paddy fields,

(iii) Private waste land,

(iv) Government Forests,

(v) Roads and bridges ;

(*e*) the number of villages to be submerged in Coorg and Mysore Districts;

(*f*) the total number of families to be affected in Coorg and Mysore Districts;

(*g*) the total extent of area that is proposed to be brought under irrigation in the above Districts?

A.—Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works and Electricity).—

(*a*) 192 feet above river bed,

(*b*) Rs. 1050 lakhs.

(*c*) 182 feet above river bed.

(*d*) 5010 acres.

(i) Coffee plantation	... 1478 acres (including 900 acres of Coffee and 578 acres of Cardamom, Orange, etc.)
(ii) Paddy fields	... 1074 acres
(iii) Private waste land	... 2014 ,,
(iv) Government Forests	... Nil (444 acres of Government waste land including river)
(v) Roads and bridges	... (*a*) Roads —9½ miles (*b*) Bridges —two.

(*e*) (1) In Coorg District : Madapura Township and some Estate labourers lines.

(2) In Mysore District : Nil

(Sri H. K. VEERANNA GOWDH)

(*f*) (1) In Coorg District : About 100.
(2) In Mysore District : Nil.

(*g*) (1) In Coorg District : 7,500 acres.
(2) In Mysore District : 97,500 ,,

NUMBER OF DAYS IN A MONTH THE INSPECTOR OF SCHOOLS OF EVERY RANGE HAS TO TOUR.

**Q*.—130. Sri KUNDUR RUDRAPPA (Channagiri).—

Will the Government be pleased to state:—

(*a*) the number of days in a month the Inspector of Schools of every range has to tour;

(*b*) the travelling allowance given to such Inspector;

(*c*) the contingency amount per month allowed to each Primary School?

A.—Sri ANNARAO GANAMUKHI (Minister for Education).—

(*a*) 180 days in a year and the touring has been distributed as follows:—

I	Quarter	45	days	
II	,,	50	,,	In Maidan Places.
III	,,	55	,,	In Maidan Places.
IV	,,	30	,,	In Maidan Places.
I	,,	40	,,	In Malnad Places.
II	,,	50	,,	In Malnad Places.
III	,,	60	,,	In Malnad Places.
IV	,,	30	,,	In Malnad Places.

(*b*) Rs. 40 per month.

(*c*) Rate of Contingency to the Primary Schools sanctioned prior to 1958–59 is 0.50 nP. per teacher per month and Rs. 5 per month per teacher (per school in case of single teacher school) to the school sanctioned after 1958–59.

CONSTRUCTION OF WELLS IN CHENNAGIRI TALUK

* *Q*.—132. Sri KUNDUR RUDRAPPA (Chennagiri).—

Will the Government be pleased to state:—

(*a*) the number of wells sanctioned from 1st April 1957 up to date in Chennagiri Taluk (Villagewise information together with the amount spent on each well may be furnished);

(*b*) the number of wells that are still incomplete;

(*c*) the reasons for the delay?

A.— Sri T. SUBRAMANYA (Minister for Development and Local Self-Government).—

(*a*) **32 wells. For details see statement below.**

(*b*) 8

(*c*) Estimates sanctioned have been proposed for revision.

STATEMENT.

Sl. No.	*Number of Wells taken up during the year.*	*Name of the Village.*		*Amount spent.*	
				Rs.	nP.
1.	12 Wells during 1957-58	1 Thavarekere (Idigarakeri)	...	400	00
		2 Thavarekere (Mohamadan Keri).	...	3,750	00
		3 Mellihanaklu	...	3,208	52
		4 Durvigere (A.K. Well)	...	500	00
		5 Maravanji (Banjar)	...	600	00
		6 Devarahalli	...	1,650	00
		7 Santhebennur	...	...	...
		8 Santhebennur (A.K. Colony)		...	...
		9 Mugalihalli	...	4,605	00
		10 Hirekogalur	...	...	...
		11 Durvigere	...	6,862	00
		12 Channapura	...	650	00
2.	13 Wells during 1958-59	1 Haralipura	...	...	...
		2 Belalgere	...	...	...
		3 Pandavamatti	...	1,046	00
		4 Ajjihalli	...	1,400	00
		5 Belliganodu	...	660	00
		6 Kabbala	...	4,450	00
		7 Medikere	...	1,000	00
		8 Maravanji(A.K. Colony)	...	4,000	00
		9 Doddagatta	...	200	00
		10 Koratikere	...	650	00
		11 Haronahalli	...	5,372	50
		12 Marabanahalli	...	3,393	70
		13 Rajagondanahalli	...	3,120	00
3.	7 Wells during 1959-60	1 Honnebagi	...	4,250	00
		2 Chikkasondi	...	3,500	00
		3 Gowrapura	...	3,350	00
		4 Haronahalli	...	4,500	00
		5 Arehalli	...	662	00
		6 Navilehalu	...	...	...
		7 Honnebagi	...	6,454	00
4.	No Wells during 1960-61	Nil	...	Nil	

AUCTION OF TIMBER IN TARIKERE TIMBER DEPOT.

* *Q.*—137. Sri KUNDUR RUDRAPPA (Chennagiri).—

Will the Government be pleased to state:—

(*a*) whether it is a fact that timber in Tarikere Timber Depot was auctioned for Rs. 32,911—in July 1949;

(*b*) whether Government did not suffer a loss of Rs. 7,660 and interest Rs. 1,886—total Rs. 9,546—by resale of that timber;

(*c*) the action taken to recover the said amount from the defaulter?

A.–Sri K. F. PATIL (Minster for State Transport, Mining and Food).–

(*a*) Yes.

(*b*) Yes.

(*c*) Revenue authorities have been addressed to recover the dues from the party as arrears of land revenue as per sale conditions and rules. Action is being pursued.

PAPER LAID ON THE TABLE.

Sri T. SUBRAMANYA (Minister for Development and Local Self-Government).— Sir, I beg to lay on the Table Notification No. DRL i VGA 61 dated 7-2-1961, Amendment to the Mysore Village Panchayats and Local Boards (Delegation of Powers of Government) Rules, 1960, as required under section 246 of the Mysore Village Panchayats and Local Boards Act, 1959.

Member's Representation.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ (ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಾತನಾಡುವವರ ಇನ್ನೂ 8-10 ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಮೀಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಸೇರಿದರೆ ಪೂರ್ತ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇವತ್ತೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದುದಿವಸ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು no-confidence ನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಆ ವಿಚಾರಗಳು ಪುನಃ ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು no-confidence ಚರ್ಚೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು, ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

" There is also another point which I would like to make clear at this stage. After the discussion on this motion, the question arises whether we will be able to take up the same matter under the Motion of Thanks again. The Motion of Thanks has already been discussed for three days and under this motion, we are almost covering the same ground again. I therefore think that after discussing this motion, I will put the amendments and the Motion of Thank to the House immediately without any more speeches."

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ (ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ).—ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಈಗ ಕೇಳುವುದೂ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು. ಹಿಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಲ್ಲೂ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ತಾವೇ ಒಂದು ದಿವಸ ಅಥವಾ ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. No-confidence motion ತಾವುತಂದದ್ದುಅಲ್ಲ; ಅದನ್ನುನಾವು ತಂದಿದ್ದು. ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಾವು ಚಲಾಯಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀವು ಕಸಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಾವೇ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೇಕೊಡಬೇಕು. ನಾವು ಈ ಮಾತಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ನಮಗೆ ನೀವು ಇನ್ನೂ ಒಂದುದಿವಸ ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ನಮಗೆ ಇರುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಬಾರದು. ಇದು ಒಂದು ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಸದವಕಾಶ ಇದು ತಮ್ಮದಲ್ಲ. ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಏನಿದೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಫೇಸ್‌ಮಾಡಲಾರದೆ ಹೋಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ತಮ್ಮ ಕಡೆ ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಷೆಲ್ಟರ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ಈದಿವಸ ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅವರಪಾರ್ಟಿ ಬಂಧನಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಲೀಡರ್‌ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರಾದರು ಹೇಳಿದರೂ ನಿಜವಾಗಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮಗೋಸ್ಕರ ಇರತಕ್ಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ತಾವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಟಕು ಮಾಡಬಾರದು. ಆ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಹಕ್ಕುಭಾದ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲು ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ತಾವು ಹಾಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ತಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಒಂದು ದಿವಸ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

†Sri M. RAMAPPA (Harihar).–I would like to bring to your notice rule 22 under which it would be obligatory on the part of the Ministers to reply to the debate and it would be necessary for the Speaker also to fix the hour by which the discussion shall conclude. Here we have not followed this rule at all. So even under this rule it would be very necessary for the Ministers to reply and fix the hour by which it should conclude. Apart from the rule, I want to make another statement. The Governor in his Address has made a special reference to certain policies of the State and here in this no confidence motion we have made specific allegations or charges against the Ministry. Here the policy of the Government is not directly concerned in the no confidence motion. As a matter of fact, the Governor has made a special reference to welfare State. We would like to express our views on the point as to how far the objective of welfare State is achieved.

Sri V. SRINIVASA SHETTY.—Four days have been allotted for the discussion on the Governor's Address.

Sri K. PUTTASWAMI.—Is the time occupied in this discussion also taken into consideration ?

Sri V. SRINIVASA SHETTY.—Four days have been allotted for discussion on the Motion of Thanks and under no circumstances, can a no confidence motion be construed as a repetition of the speeches made on the Governor's Address. These things are completely different ; governed by a different set of rules and they are mandatory. During the allotted days the discussion would proceed and at the end of the discussion the motion shall be put to vote. The word used is 'shall'. I do not know at this juncture, in the middle, whether it would be correct or in consonance with the rules to cut out the rights of the Members of the House to say that they shall not speak for more than three days. Even on the first day I raised this very point and the Speaker was pleased to say that anyhow they would see at the end.

Mr. SPEAKER.—He has come to the beginning.

Sri V. SRINIVSA SHETTY.—We have come to a certain stage, but we have not come to the end of discussion. I would submit let us not make it an every day's business of cutting at the rules framed and with due reverence I submit.

Mr. SPEAKER.—I am very much afraid that the Members are very disturbed in their mentality, in their mind. I can see that. It is very unfair to make a charge against the Speaker. Merely because they are disturbed in their mind, they cannot lose the balance. I am referring to some of the Members who are making wild speeches against the Chair. I have tolerated very much and I say it is not fair. I am always there to help the Members. If the rules permit, I am also there to enforce them. Is it not a charge to say that the Ministers are taking refuge under the Chair. ?

Sri B. D. JATTI.—We have never tried to take shelter under the Chair. We are always guided by the rulings of the Chair.

Sri B. K. PUTTARAMAIYA.—I only said that they were trying to shelter.

Sri V. SRINIVASA SHETTY.—The time for the discussion of the motion of thanks cannot be taken away by any other business except business of a formal character. "......other business of a formal character may be transacted on such day before the Assembly commences or continues discussion on the Address"

†Sri J. B. MALLARADHYA (Nanjangud).—So far as the Governor's Address is concerned, under rule 18 (2), you have allotted time and there must be special circumstances justifying a departure from the decision you have taken. According to the business that is fixed for the discussion on the motion of thanks, you have allotted four days for discussion on the motion of thanks. What is the number of days that we have gone through ? Three days. It is obligatory that the Speaker

shall allot one more day. Under rule 21(1) there can be an interruption to this business. So I think it is binding on the Speaker that we go through the entire programme that he has himself fixed and he has given a ruling. For special reasons stated by you, you can take a different decision, but what are the special reasons for departing from the normal procedure. And then it is said that the same remarks are being covered again and again. I invite attention to what Sri Ramappa said. The scope of discussion in the Governor's Address is absolutely different from the scope of discussion in a no confidence motion is directed against the Council of Ministers individually and collectively on the basis of joint responsibility. So far Governor's Address is concerned large interests of the State are involved. So, you cannot mix the two things and restrict the discussion. You must give sufficient opportunity to the House to discuss.

Mr. SPEAKER.—This is a question to which I refer at the end, after all the Members have spoken on this point.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಗವರ್ನರ್ಸ್ ಅಡ್ರೆಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಈ ದಿವಸ ಓಟಿಗೆಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಆ ದಿವಸವೇ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಆ ದಿವಸ ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ಮೋಷವನ್ನು ಓಟಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಆ ದಿವಸ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಿರೋ ಅದನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತೆಂದರೆ ಯಾರ್ಯಾರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಬರೆಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದಿವಸ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಾನು ಹೇಳಿದ ತಿರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಈ ದಿವಸ ''ಇಲ್ಲ'' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅವರು ನಾನು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಗಳವರಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಎರಡು ದಿವಸಗಳಾದರೆ ಸಾಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಆಗ ಕೆಲವರು ಅಷ್ಟು ಕಾಲ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂರು ದಿವಸ ಗಳವರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗವರ್ನರ್ ಭಾಷಣದ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಏನು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸ ಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ ಅದೇ ವಿಷಯಗಳು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಈ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ನಿರ್ಣಯ ವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೆ ಸಭೆಯ ಓಟಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಏತಕ್ಕೆ ಆಗ ಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿ ಆ ತಿರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಒಪ್ಪಿದರು ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವೆ, ನೀವೆ, ಆ ದಿವಸವೇ ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಮೋಷನ್ನನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಓಟಿಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ತಿರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ಕಡೆಯವರು ನಮಗೆ ಈ ದಿವಸವೂ ಈ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯ ಸೂಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತಾನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿ ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ ರಾಗಿದೆ. ಇದು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಸಬ್‌ಜೆಕ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು)

ವೆಂದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕ್ಲಾಜ್ 148 (6) ರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದೆ ವೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ—

"148 (vi) it shall not revive discussion of a matter which has been discussed in the same session ; "

ಅಂದರೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನಾಗಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆವಿಷಯಗಳನ್ನೀಗ ಪುನಃ ಈ ಮೋಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಮಾತನಾಡಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅಂದರೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಏನೇನು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದೆಯೋ ಅದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜೀವದಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಅದೇ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು revive ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈಗ ಈ ಮೋಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರ್ಯಾರು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದಾರೋ ಅವರು ಈ ಹಿಂದೆ ಏನೇನು ಈ ಮೋಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದ್ದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಾಗಲೇ ಸೂಚಿಸಿದ್ದರೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನು ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೇಳುವುದಾದರೆ ಕೊಡೋಣ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಪುನಃ ಹೇಳುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ಕ್ಲಾಜ್ 148(6) ಈ ಸಂಧರ್ಭಕ್ಕೆ ಅಪ್ಲೈ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದು ಕೇವಲ ಮೋಷನ್ ಅಡ್ಮಿಟ್ ಆಗತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕಾಲಂ ಇದು. ಈಗ ಇದರ ಆಪರೇಷನ್‌ಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ? ತಾವು ಮೋಷನನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ಎತ್ತಿದರೆ ಆಗ ನಾವು ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗಿಗೆ ತಲೆ ಬಾಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ತಾವು ಈಗ ಕ್ಲಾಜ್ 148(6) ನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರಬೇಕಾಯಿತು.

It applies to the cases when the Hon'ble Speaker is about to come to a conclusion before the motion is admitted. Here the motion is admitted and has been discussed and where does the application of this clause come now? I do not know what learned Secretary is advising the Hon'ble Speaker.

(The Secretary was found speaking to the Speaker)

Sir, the no-confidence motion came after the discussion on the Governer's Address commenced.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ಲಾಜಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆದು ಈ ಮೋಷನ್‌ಮೇಲೆ ನಡೆಯ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಡಿಸಲೋ ಮಾಡುವುದಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಈ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಬಹು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದೇ ಡಿಸ್ಕಷನ್ನನ್ನು ಈಗ ಮತ್ತೆ ರಿವೈವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಒಂದು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮೋಷನ್ನಿನ ಚರ್ಚೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—It is not a question of admissibility here. The no-confidence motion came some time after the Governor's Address was taken up and discussed on the floor of this House.

Mr. SPEAKER.—If it is no repetition Members can discuss. But I would say, what applies to the admissibility of the motion applies also to the discussion.

2-30 P.M.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Would the Ministers reply at the end of the debate?

Mr. SPEAKER.—They will reply only to the new points raised.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—They will have to reply to all the points raised in the debate on the Governor's address under rules 22 and 23.

Mr. SPEAKER.—That is not correct. They would reply to the new points, if raised.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Sir, according to the programme we ought to have taken up bills today. I have come prepared with them after spending much time last night. To my surprise, I find that there is a change in the programme.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member is probably referring to the Circular of the Secretary sent to all the Members. The programme only gives a broad indication of the business likely to be taken up and it is only in the nature of a notice. As to what items should be taken on any day, depends on the nature and pressure of work. I am sure the Hon'ble Member has really not wasted time studying Bills, because those Bills would surely comeup before the House some day or the other.

Motion of thanks to the Governor for his Address.

Debate—(*contd.*)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ತಂದಿದ್ದ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಜವಾಬನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ದೇಶದ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನೇ ಮರೆತು ಮಾತನಾಡುವ ಕಾಲ ಇಂದಿನ ದಿವಸ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನೀತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಟ್ರೆಜರಿ ಬೆಂಚುಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಬಹಳ ಸೌಮ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮೂಲತತ್ವವೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಘನತೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಇಂದು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ವ್ಯಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಯಾರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನೀವು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೀರಿ. ನಾಳೆಯ ದಿನ ನೀವು ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಯಾವುದೂ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ.

†Sri C. M. ARUMUGHAM (Kolar Gold Fields).—Sir, my friend said that Members on this side are likely to occupy the Treasury benches and that they of the ruling party are likely to sit in the opposition. The second contingency, I submit would not arise because those sitting in the treasury benches would be defeated in the elections and they would not sit in this House at all. Of couise, it may happen that we here may go and sit on the other side some day.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನಗಳ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮರೆತು ನಿಮಗೆ ಆತ್ಮೀಯವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹೊರ ದೇಶದವರು, ಹೊರ ಸಂಸ್ಥಾನದವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ನಾವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಗೆ ನೀವು ಕೊಡುವ ಜವಾಬನ್ನು ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ. ನೀವು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೂ ಜನಗಳ ಪರವಾಗಿ, ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೂ ಜನಗಳ ಪರವಾಗಿ: ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನೀತಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಾವು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದರೆ ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡುವ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಾವು ಮೊದಲು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಟ್ರೆಜರಿ ಬೆಂಚಿನವರು ಜವಾಬು ಕೊಡುವಾಗ ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಟ್ರೆಜರಿ ಬೆಂಚಿಗೆ ನಾವು ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೂ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಗಳನ್ನು ಮರೆತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ಜವಾಬು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಒಳಗಾಗಿದೆಯೇ ವಿನಾ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ, ಇವರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದೇಶದ ಜನಗಳ ಮುಂದೆ ಇಡೋಣ. ಇಲ್ಲಿರುವ 200 ಜನಗಳ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ದೇಶದ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡೋಣ. ನೀವು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಾದ ನಾವು ಏನೇನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನುವುದನ್ನು ಜನಗಳು ಹೇಳಬೇಕು. ಅದು ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆದುವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಗವರ್ನರವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಸರಕಾರ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಬಹು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಸರಕಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಾಲ ಈಗ ಒದಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವದಾದರೆ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು, ಒಬ್ಬರು ಜನರಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು, ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆದಾಗ ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸದೇ ಅವರಿಗೆ ರಿನ್ಯೂ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯ ಚರ್ಚೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಗ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಜತ್ತಿಯವರು, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರವರು ಇದನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ರಿಮೂವ್ (Remove) ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪರ್‌ಮಿಷನ್ನನ್ನು ಕೊಡದೇ ಇಂದಿನ ದಿವಸ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಫೈನನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದೇ ಭಾರತೀ ಟ್ರೇಡಿಂಗು ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ವರಿಗೆ ಹಿಂದಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ರುದ್ರಪ್ಪನವರೇ ಈಗ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತೆಂದು ಅದೇ ಕಂಪನಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇವರಿಗೆ ರಿನ್ಯೂ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅವರಿದ್ದಾಗ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಆಗಲೇ ಪಾಸನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕಡಿದುಹಾಕಿದ ಮರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಮಳೆ ಬಂದಕಾರಣ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿರಬಹುದು. ಇವರಿಗೆ ರಿನ್ಯೂಯಲ್ಲನ್ನು ಪುನಃ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪವೇನೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜೆ. ನರಸಿಂಹೇ ಗೌಡ.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಫಾರಸ್ಟು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ರುದ್ರಪ್ಪನವರು, ಹಿಂದಿದ್ದವರು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದರು ಎಂದು ಅವರುಗಳು ತಮ್ಮ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಸುಖವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಮರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಸದೆ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳಸುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಸರಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯದೇ ಹಾಗೇ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಈ ಸರಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಗೆಜೆಟೆಡ್ಡು ಮತ್ತು ನಾನ್ ಗೆಜೆಟೆಡ್ಡು ಅಪಾಯಿಂಟುಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬಹುಶಃ ಅವರದೇನೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸು ಕಮಿಷನ್ನಿನ ರೂಲ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ. ನಾವು ನೋಡಿದ್ದಂತೆ ನೂರಕ್ಕೆ 80 ಜನರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವದು ಅರ್ಬನ್ ಏರಿಯಾದವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಅಂಕೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೇನೆ ಕೆಲಸಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿವೆ ; ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 80 ರಷ್ಟು ಕೆಲವು ವೇಳೆ 90 ರಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಗಳು ಅರ್ಬನ್ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಿಗೇ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮೆರಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಪಾಸು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ರೂರಲ್ ಪಾರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ನೂರಕ್ಕೆ ಐದರಷ್ಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ನಾಗನ್‌ಗೌಡರ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ರೂರಲ್ ಪಾರ್ಟಿಗೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇರುವಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ಪಂಗಡದವರಿಗಾಲಿ ಯಾರಾಗಲಿ ಬರಬಹುದು. ಅರ್ಬನ್ನು ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ರೂಲ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಇದು ಕಾನ್ಸಿಟ್ಯೂಷನ್ನಿಗೆ ವಿರೋಧವೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೀವು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಇರಕೂಡದು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರೂರಲ್ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜನಕ್ಕೂ ಈಗ ಕೆಲಸ ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನಾಗನ್‌ಗೌಡ ಕಮಿಟಿಯವರು ಅರ್ಬನ್ನು ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟೇಜು ಮತ್ತು ರೂರಲ್ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಪರ್ಸಟೆಂಜು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಇನ್ನೂ ಖಚಿತವಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಇದನ್ನು work out ಮಾಡಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಇದರಲ್ಲೇ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ ಕಮಿಟಿಯವರಿಗಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 45 ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಎಂದರೆ ಷೆಡ್ಯೂಲು ಕ್ಯಾಸ್ಟಿನವರಿಗೂ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ರೂಲ್ಸನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾಗನಗೌಡ ಕಮಿಟಿಯವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ರೂರಲ್ ಪಾರ್ಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅರ್ಬನ್ ಪಾರ್ಟ್ಸ್ ಎಂದು ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ಸು ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಕೊಡುವಂತಹ ಆರ್ಡರುಗಳು ನೋಡಿದರೆ ನೂರಕ್ಕೆ 80 ಭಾಗದಷ್ಟು ಅರ್ಬನ್ನು ಏರಿಯಾದ ಜನಕ್ಕೇ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೋಮಲವಾಗಿ ನೋಡುವಾಗ ಯಾರಿಗೇ ಸಿಗಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೇ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ)

ಆಗಲಿ, ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರರಿಗೇ ಆಗಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಬಂದಮೇಲೆ ಸತ್ಯವಂತರು ಗಳಿಸಿದ್ದ Efficienay ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮನೋಭಾವನೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದರು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನರು ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಿಮಗೆ ತರೆಬಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಸುಸಮಯವೂ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಏನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ, ಸಮಾಜದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ದೂರವಾದವನು. ತಾವು ಸತ್ಯವಂತರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಸುಪೀರಿಯರು ಆಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು efficient ಆಗಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆದಾದ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ inefficient ಆದವರು, ಅವರು obedient ಆಗಿ ಇಲ್ಲಯವರೆಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಾದ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೋಡಿದರೆ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಂತರಿಗೆ ನೀವು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಾಹಕರ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ?

ನಿಜವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಅವರು ಸತ್ಯಾಸತ್ಯವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಜವಾಗಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಆ ರೀತಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವವರು ಮೊದಲು ಸತ್ಯವಂತನಾಗಿರಬೇಕು. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡನಾದ ನಾನು ಸತ್ಯವಂತನಾಗಿದ್ದರೇನೇ ನನ್ನ ವಾಕ್ಯ ವೇದವಾಕ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿ ಬೆಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ನಾನೇ ಅಸತ್ಯವಂತನಾಗಿ ನಡೆದು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಎಲ್ಲ ನನ್ನ ಟೀಕೆಗಳು ತಿರುಳಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತವೆ. ನೆನ್ನೆ ದಿವಸ ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಾಗ ತಾವು ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟರಲ್ಲಾ ಅದು ಯಾವ ಧರ್ಮ ? ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವವೇನಾದರೂ ಇದ್ದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಬರಲಿ, ಆಮೇಲೆ ಜವಾಬು ಕೊಡೋಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಆ ತತ್ವ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ನಾವು ಇಲ್ಲದಾಗ ಗೋಡೆಗಳ ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತತ್ವವಿದೆಯೇ ? ನೀವು ಮಾತನಾಡಿದ ನಂತರ ನಾವು ಆದಕ್ಕೆ ಜವಾಬು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನಮಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಎಷ್ಟು ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು !

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ (ಹಣಕಾಸಿನ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).— ನೀವು ನಿಜವಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಸೂಕ್ತ ಜವಾಬನ್ನು ಸಹನೆಯಿಂದ ನೀವು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ರೂಲಿಂಗ್ ಹಾಕಿದಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು ? ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ನೀವೂ ಕೊಡಬೇಕು, ನಾವೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ರೂಲಿಂಗ್‌ಮೇಲೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದು. ನಾವು ಇದ್ದಾಗ ನೀವು ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಒಂದೊಂದು ಮಾತಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಮ್ಮವರು ಜವಾಬು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಈಗ ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಗೋಡೆ ಮುಂದೆ ಕೂತು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಇದು

ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಿಜವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ರಚಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಅಡ್ವೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಮೊದಲು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಇದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ.

ಇನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜಂಟೀ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಕೊಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನೀವು ಮರೆತಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವೆಂಬುದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಜನ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ನೀವು ಲಾಯಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಇದನ್ನು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನೆಯ ವಿಷಯವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆಗ ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಇತರರ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿಮಾನವಿದೆಯೇ ಹೊರ್ತು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಅಭಿಮಾನ ವಿಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನನಗೆ ಎಲ್ಲರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಒಂದೇರೀತಿಯಾದ ಅಭಿಮಾನವಿದೆ. ಆದರೆ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ತಮಗೂ 20–25 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ನನಗೆ ಒಂದು ಘಂಟೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನೇನು ಹೇಳಬೇಕು ! ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರ್ತು ನಾವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ, ಹಾಗೆಯೇ ಅವರವರಲ್ಲೇ ಒಳಜಗಳಗಳು ಷುರು ಆಗುತ್ತವೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಇರಲೇ ಬೇಕೆನ್ನುವುದು. ಖಂಡಿತವಾಗಿ 1962 ನೇ ಇಸವಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಸರ್ಕಾರ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಜನತೆಗೆ ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಂಬಿಕೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ. ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಸರ್ಕಾರ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಜನಗಳು ಆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಆಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಜನಗಳೂ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನೀವೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ಆರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದೆ ಬರುವುದೇನೋ ನಿಜ. ನಾನು ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿರುವನಾದ್ದರಿಂದ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆಯೆಂದರೆ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ದೇಶದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತಿದೆ.

Sri T. MARIAPPA.—He obviously forgets what his leader Sri Ashok Mehta said that they can only think of power in the post-Nehru period.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಇನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀವರ್ಮಾ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರು ರಚಿಸಿರತಕ್ಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಅವರಿಗೆ ಮಾಹೆಯಾನ ಅವರ ಟಿ. ಎ. ಮತ್ತು ಡಿ. ಎ. ಎಂದು 250 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಂಭಾವನೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಆದರೆ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಕಂದಾಯ, ಇತರ ಸೆಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡದೆ ಈ ರೀತಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಾಬಿಗೆ ವ್ಯಯಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri M. C. NARASIMHAN.—The Chief Minister has publicly referred to this proposal in a meeting.

†ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ.—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅನೇಕ ತರಹ ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಕೆಲವರಿಂದ ಈ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೊಡಲೇಬಾರದು ಎಂದು ಬಂದಿದೆ. ಕೊಟ್ಟರೆ 75 ಕೊಡಿ, 100 ಕೊಡಿ 150 ಕೊಡಿ ಇಲ್ಲವೇ 250 ಕೊಡಿ ಎಂದು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ನೀವು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ.—ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾದಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆಯೋ ನಮಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ. ಆದರೂ ವಿಶೇಷ ಹಣ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಯವಾಗುವರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು. ನಿಜವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಟಿ. ಎ. ಮತ್ತು ಡಿ. ಎ. ಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕೊಡಬಾರದು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ಅನೇಕ ತರಹ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಂದಾಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಶೇ. 20 ರಂತೆ ಸೆಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಬೇರೆ ಸಬ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಶೇ. 3ರಂತೆ ಅಡಿಷನಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬೇರೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಜವಾಗಿ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗದ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿ ರೈತರು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶೇ. 3 ರಂತೆ ಆಡಿಷನಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇಂತಹ ನಿರ್ಣಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

3-00 P.M.

ಸ್ವಾಮಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಿಂದಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಪ್ರಕಾರ, ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪತ್ತಿ 65 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಖರ್ಚು ಎಂದರೆ Establishment charges ಅದು ಸುಮಾರು 32ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಈಗ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳು ರಿವೈಸ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, ಆ ಖರ್ಚು 3½ ಕೋಟಿರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 35½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಶ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗತ್ತದೆ. ಹೋದವರ್ಷ 7½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿವೆ; ಈ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಅದು 10 ಕೋಟಿಗೆ ಏರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು 45½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇತರೇ ಚಾರ್ಜಸ್ಸಿಗೇ ಹೋಗಿ ನಿಜವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿ ಗಾಡಿನವರಿಗೆ ಒಂದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಸಂಬಳ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. 2 ಸಾವಿರ, 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಇಳಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯವಾದ ಖರ್ಚನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಉಪಯೊಗಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಏನು ಸ್ಕೀಮು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಹೋಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರ ಕಡೆಯಿಂದ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಉಳಿಸುವುಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.— 46 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತಿತರ ಚಾರ್ಜಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇನ್ನುಳಿಯುವ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿಯೂ 900 ತಾತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಮಿಟಿಗಳ ಖರ್ಚು ಜಾತ ಹೋಗಿ, ರೈತರಿಗೋಸ್ಕರ ಯಾವ ಸ್ಕೀಮ್ ಸಕ್ಸಸ್‌ಫುಲ್ಲಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಬರತಕ್ಕಂಥ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಹಾಕಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise and meet after half-an-hour.

The House adjourned for recess at Five Minutes past Three of the Clock and reassembled at Forty Minutes past Three of the Clock.

[Mr. SPEAKER in the Chair]

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿ ವಿಪ್ ಅವರು ನನಗೆ ಭಾಷಣವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಪ್ಪಣೆಗೆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ತಲೆ ಬಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಅರ್ಹತೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸತಕ್ಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಪಕ್ಷದವರು ಅವರ ಪಕ್ಷದಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾಗ ಅಪಾದಿತ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಆ ಅಪಾದನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟವು. ಹೀಗೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಒಂದು ಕಡೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ)

ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತ ಅದೇಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ನೀತಿ ಇದೆಯೋ ಎಂತ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ? ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಟೀಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ನೀತಿ ಏನಿದೆ, ಇಂಥ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ನೀತಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೀಗ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ನಾಳೆ ದೇಶದ ಜನರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ಐಕ್ಯಮತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಭಾವಿಸಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇರತಕ್ಕ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆ, ಅಸಂತೋಷ ತುಂಬಿತುಳುಕುತ್ತಿದೆ. ಈ ದೋಷವಿಲ್ಲದ ಜನರು ನಾಲ್ಕಾರಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅವರ ಪಾರ್ಟಿಯವರೇ ಈ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ತಲೆ ಬಾಗದಿರುವಾಗ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಅವರ ಅಡಳಿತಕ್ಕೆ ತಲೆ ಬಾಗಲೇಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು?

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೂಲತತ್ವವೇನಿದೆಯೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲೇ ತತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ನಮಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಏನಿದೆ ? ದೇಶದ ಹಣ ಕಾಸನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಅಳಿಸಿ, law and order break ಮಾಡಿ, ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅದ್ಯಕ್ಷತೆಗೆ ಮಾರ್ಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥವರು ನಮಗೆ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ಸತ್ಯಾಂಶವಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ತಿರುಳಿಲ್ಲದ ವಾದ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ದೇಶವನ್ನು ಆಳತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.

ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಗಳ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದರೋ ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಕುಡುಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೇಶದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶಾಂತಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪೋಲೀಸಿನವರೇ ತಪ್ಪುದಾರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು? ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರೇ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದೆನೆ, ಡೆಪ್ಯುಟೀಕಮೀಷನರಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರೇ ಕುಡಿದು raid ಮಾಡುತ್ತಾಇದ್ದುದ್ದನ್ನು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಹಿಂದೆ ತಾನೇನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದವರು ಚಲಾಯಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ದರ್ಪ ವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಂತಿಗೆ ಭಂಗವುಂಟಾಗದಂತೆ ಹೇಗೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ? ನಿಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಾಲಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನೀವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಏಕೆ ಇರಬೇಕು ? ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು. ಅರಸೀಕೆರೆ ಮತ್ತು ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನುಗ್ಗೆಹಳ್ಳಿ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅರಸೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಪಾನ ನಿರೋಧದ ಆಜ್ಞೆಸರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಆರ್ಡರಿಗೆ ಗೌರವಕೊಡದೆಯಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರೆ ನೀವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದುದಕ್ಕೆ ಏನು ಸಾರ್ಥಕ? ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಮಹಾದೊಡ್ಡದೆಂದು ಕೇಳಬೇಕು ಎಂಬುದೇನು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರಲಿ ಅವರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೈ ಕೆಳಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆಯಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಾವು

ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಿರಿ. ಹಾಸನಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಾನ ನಿರೋಧ ವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಳ್ಳ ಭಟ್ಟಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪೋಲಸಿನವರೇ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆಯದಿವಸ ನಾನು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಮುಂದೆಯೇ ಪೋಲಿಸಿನವರು ಕುಡಿದು ನುಗ್ಗೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ raid ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನಾನೇ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥದನೆಲ್ಲ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ, ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಮರೆತು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಬೆಳೆಯ, ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳನ್ನೂ ದೂರ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಯೂಬ್‌ಖಾನ್ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಯೂಬ್‌ಖಾನ್ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅದರ ಅರ್ಥ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದವರು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಮೇಲೆ ಧಾಳಿಮಾಡಿ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಧಾಳಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದ ವರ್ತನೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈಗಿರುವ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತ ಬಂದರೆ ಅವಾಗ ತಮಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಆದರೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೇಕ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಬಾರದೆಂದು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನರ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಖಾತೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಂದ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿವೆ. ಗೊರೂರು ಬಳಿ ಹೆಮಾವತಿನದಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನೂ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಅದರ ಎತ್ತರ ಎಷ್ಟು ಇರಬೇಕೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆಮಾಡಬಾರದು. ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ joint responsibility ಇದೆ. ಒರಿಜಿನಲ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಏನಿದೆಯೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಮಾವತಿ ನದಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮೂಕಪ್ಪ (ಸಾಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಜಂಟೀಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಕುರಿತು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನರಸಿಂಹರೆಡ್ಡಿಯವರು ಸೂಚಿಸಿರತಕ್ಕ ವಂದನಾನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾವೀಗ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಒಂದು ಸಮಾಜರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಜವಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕ, ಸರಕಾರವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳ ಒಂದು ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಜವಾಬುದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾದ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಮತ್ತು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಹೀಗೆ ಅಂತ ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಭಾಷಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂಥರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದರಿಂದ ನಾವು ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾವು ಸಮಾನವಾದ ಸಮಾಜರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾನವಾದ ಸಮಾಜರಚನೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನಿಗೂ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಇವು ಮೂರು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಜನಗಳಿಗೆ ದೊರಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕವನ್ನು ತಾವಾಗಿಯೇ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ತಳಹದಿಯಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕ ಈ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಡಕುಗಳಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನ ನಾವು ಪರಿಹಾರಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಪರದೇಶವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ, ನಾವು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳು ಏನು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರ ಸುಧಾರಣೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅವರ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸಮಾಧಾನಪಡುತ್ತೇನೆ. ದೇಶ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ, ತಾನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಆಹಾರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಉಳುವೆಮಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಿಗಾ ತರತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಈಗ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿದೆ. ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಮಸೂದೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತೆ ಎಂದು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ರೂಪಿತಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜನಗಳು ಬಹಳ ಆತುರದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಒಬ್ಬ ರೈತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ರೈತ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಿಗೆ ಇರುವ ತೊಡಕನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹಚ್ಚು ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಇಷ್ಟುಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನು ಒಂದು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಗಭೇದ ರೀತಿಯಿಂದ ಹಿಂದುಮುಂದಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಹುಶಃ Forward ಮತ್ತು Backward ಎಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇವರು ಬಹುತೇಕ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ಮುಂದೆ ತರುವುದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಾಧನೆ. ಆ ಸಾಧನೆಯ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವರ್ಗದ ಜನರು ಹಿಂದೆ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ದೊರತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಬಗೆಗೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಿತಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವುದೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ

ಹಿಂದುಳಿದ ಕೋಮುಗಳೊಳಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ ಅಡಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಈ ಜನಾಂಗದ ಕೋಮಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕ ನೀತಿ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗೆಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಜನಗಳ ಒಂದು ಅರ್ಥಿಕ-ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಾನ-ಮಾನ ದೊರೆಯಬೇಕು, ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸಮಾಧಾನಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಹಾಗೇ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಚನೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮರಾಜ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮರಾಜ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಹಿಂದೆ ರಾಮರಾಜ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಆ ರೀತಿ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಈ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಮುಂದೆ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬಹುಶಃ ಅನೇಕ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇವರಿಗಿರಬೇಕಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ದೊರೆಯಬೇಕಿತ್ತು. ಆ ರೀತಿಯಾದ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಬೆಂಬಲ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಗ್ರಾಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ರಾಮ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಿತವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ತೊಡಕಿನದಾಗಿ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಈ ರೀತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ರಚನೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜನಕ್ಕೂ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 30 ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ದೇಶಕ್ಕೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತೀ ವರ್ಷದ ಉತ್ಪನ್ನ ನಮಗೆ ನಷ್ಟವಾದ ಉತ್ಪನ್ನ. ಆ ನಷ್ಟವನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕು? ಜನಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಕೊಡಬೇಕು? ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಪಡೆಯಬೇಕು? ಅವರು ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತ್ಯಾಗಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಸಂತುಷ್ಟಿಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ನಿಜವಾಗಿ ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸದಹಾಗೆ ಇಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಈಗಾಗಲೇ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು, ಅವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಇನ್ನುಮುಂದಾದರೂ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕ್ಲಿಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಎಂದರೆ ಈ ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಷಯ. ಈ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದದ್ದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಜನಗಳು ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಂತವರನ್ನು ನಾವು ಈ ದಿವಸ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ದೇಶದ ಜನಗಳು ದೇಶದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನಗಳು ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಈಗ ಈ ಪಾನನಿರೋಧ ಶಾಸನದಿಂದ ಅವರು ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯ ತೊಡೆದುಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ತ್ಯಾಗಮನೋಭಾವನೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ನಾನು ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಪ್ರದೇಶಗಳು ಒಂದೊಂದು ಊರಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಬಹುಶಃ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಕಾಡುಪ್ರದೇಶವಿದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ. ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದರೂ ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಬೆಳೆಗೆ ರೋಗರುಜಿನಗಳು ತುಂಬಿ ಜನಗಳು ಅದರಲ್ಲೂ ಆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ವಿಪರೀತ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹು ಕಾಲದಿಂದಲೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ರಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಬರತಕ್ಕ ರೋಗರುಜಿನಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಇವರು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮಲೆನಾಡುಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಮನವಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಫಾರಂ ತೆಗೆದು ಆ ಮೂಲಕ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೋಧನೆಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಲು ಅಡಿಕೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮೂರನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದು ಬಹುಶಃ ಹಿಂದುಳಿದ ಅದರಲ್ಲೂ ಅಲ್ಪ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ರಾಮಬಾಣವಾಗಬಹುದು. ಆ ರೀತಿ ಯಾರಿಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಕಾನೂನು ರೂಪದಿಂದ (ಪ್ರಚಾರ ರೂಪದಿಂದಲ್ಲದೆ) ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಅಳವಡಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಕಾನೂನುಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು

ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹು ಜನರು, ಅವಿದ್ಯಾವಂತರಾದವರು, ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವರು ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ದಂಡನೆ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡದೆ ಬದಲಾವಣೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಚಾರದ ಮೂಲಕ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮಗೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ವಿಷಯವಿದೆ. ಈಗ ದೇಶದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಪ್ರಜಾಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಒಂದು ನೇರವಾದ ಸಂಪರ್ಕವಿರತಕ್ಕ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಭೀಪ್ಸವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸತಕ್ಕ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ? ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹಾಗೆ ಒಂದುವೇಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡದೇಹೋದರೆ ದೇಶದ ಜನಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಸಹ್ಯಪಡುವುದು ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಜನಗಳ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಕಿರುಕುಳ, ತೊಡಕುಗಳು, ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನೇನೂ ಒತ್ತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಕಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಒಬ್ಬ ಸೂಪರ್ ವೈಜರ್ ಎಂದು ನೇಮಕವಾಡಿ ಅವರ ಮೂಲಕವೇ ಆಯಾ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗ್ರಾಮಗಳ ಎಲ್ಲಾ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನೂ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಇವತ್ತು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† Sri B. R. SUNTHANKAR (Belgaum).—Mr. Speaker, Sir, I have to thank you for giving me this opportunity on the last day of this debate on the Motion of thanks for the Governor's Address. After having closely gone through the Address, I was surprised to find a sort of self-complacency and a sort of self-satisfaction on the part of the Government on their performance in the past years. As a matter of fact, looking to the performance of the Government in the various fields of administration, there is absolutely no ground for self-complacency or self-satisfaction. The Government also seem to be self-satisfied over the execution of the second plan. We are not given a detailed report of the execution of the programmes in the various fields in real terms of achievement of the Second Plan. We are not supplied with such a detailed report and unless such a detailed report is given to us, I am not prepared, I submit, to accept the statement of the Government that they have made substantial progress in the execution of the Second Plan. Sir, I do not understand how the Government can afford to be so self-complacent when there is vast amount of work to be done and when

(Sri B. R. SUNTHANKAR)

there is vast scope for all-round mprovement in the affairs of the Government. This attitude on self-complacency on the part of the Government, I submit, is coming in the way of improvement in the administration and in the affairs of the Government in general. There is a lack of urge in the Government to improve the affairs of the State and unless that urge for development, urge for improvement, urge for all-sided improvement, in the administration of the Government is there, there will be no improvement, there will be no development in the affairs of the State.

Now, I will come to my own issue, the issue of my own people, that is regarding the border problem—the border problem of Marathi-speaking areas in the State.

Sri G. SIVAPPA.—They are also our people.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Of course, we are all one ; but the issue is there. So, the Government has at last broken their silence on this border issue. On the last four occasions for the last four years, in the Governor's Address, the Government have been meticulously silent about this border issue. There was a reference to the border issue in the First Address just after the new State was formed, after the reorganisation of the new State, on the 19th December 1956 and at that time, the Government had assured the people of the State that they would press for the Kannada-speaking border areas in the outlying States ; but that assurance was not kept up, it was not implemented by the Government. The present Address makes reference to only the border issue between Maharashtra and Mysore and is meticulously silent on the Kannada-speaking border areas in other States. There is no reference about Kasargod, Madagasira, Hosur and Talawadi Firka and so many other areas that are outlying in the States of Kerala, Andhra and Madras. So, the Government has utterly neglected these Kannadigas in the outlying States. Now, it is said in the Address that a border committes is appointed. The Committee is appointed and it has two representatives each of Mysore Government and the Government of Maharashtra. The constitution of this Committee is very strange, because the terms of reference to this Committee are vague. There are no definite terms of reference. No principles are laid down on the basis of which this border problem has got to be solved. There is no reference to the principles also. Strangely, I think the Committee has no Chairman. There is no convener for this Commttee. All the transactions are to be carried on by correspondence. The Constitution of this committee is very strange. The Committee is to report to the respective Governments and the findings or the decisions of this Committee are not binding on all the Governments concerned TheHonourable Chief Minister has more than once delcared that the decisions of this Committee are not binding on him or his Government. So, what is going to come out of this Committee? Looking to the constitution of the committee, the work of the committee, the procedure they are

following we have no hopes of arriving at any satisfactory solution of this border problem through this Committee. I must make it clear. There is no genuine desire on the part of the Government to solve this border problem and that is why they are playing all sorts of dilatory tactics. The Committee was appointed in the month of June last year, I think on the 3rd of June if I remember right and the first meeting of that Committee took place after eight months, that is on 23rd January 1961. Then there was a report that this committee was to tour the border areas and there was also the report that the Committee was to meet Belgaum and Karwar border areas on the 23rd February. Now, the month of February is gone. We do not know when the Committee is going to meet border areas. The fact is there. There is pressure from the Congresswalas of the Belgaum District Committee on the Government.

4.30 P.M.

Yes Sir, there are a handful of obstinate Congressmen in the Belgaum District Congress Committe who do not want that this problem should be solved and they put pressure, particularly, on the Chief Minister. As a matter of fact, they did not want this Committe to be constituted. They also did not want the Committee to tour the border area because they are afraid that the Committe would find out the fact that this area should go to Maharastra and it would be proved that these are all Maharastrian areas. They are afraid that the truth would be found out and therefore, they are bringing pressure on the Chief Minister.

Now Sir, this Committee is similar to the Committee appointed regarding the dispute between China and India; it is the pro-type of the China-India Border Dispute.

Mr. SPEAKER.— Are Maharastra and Mysore two Countries? If the Chief Minister of Maharastra comes to know about this, he will vehemently protest against it. In India, States are not countries.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—When the Hon'ble President came to Belgaum, we waited on him and we drew his attention to this border problem. He also said that similar committee had been appointed in regard to China and India Border Dispute.

Sri K. F. PATIL.— Sir, I do not know whether the Member is correctly quoting the President. But, whoever says it, it is wrong.

Sri B. R. SUNTHANKAR.— Sir, the terms of reference are the same, the procedure is the same and this Committee has to report to its respective Government and that Committee also has to report to its respective Government. I do not know why the Minister should take objection to my statement.

Sri K. F. PATIL.— I am not objecting; it reveals his mind.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—The same thing can be said about the Minister also, Sir.

Sri K. F. PATIL.— People will judge.

Sri B. R. SUNTHANKAR.— Yes, yes; people will certainly judge.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Sir, for the last four years, this Minister did not choose to talk, but all of a sudden, he has begun to talk about the people; what is this Sir ?

Sri B. R. SUNTHANKAR.— My contention is, the attitude of the Government is manifesting here. Sir, I may extend the comparison a bit further. China has occupied the Indian territory of 12,000 sq.miles. So, there is territorial aggrandisement on the part of China. We call it Red Imperialism. May I humbly call this as Mysore or Kannadigas Imperialism?

Mr. SPEAKER.—I know, this question is a keen question. Comparison of this kind is not in the interest of the Nation. After all, these are not countries; let us remeber that. You may say that Kannadigas are keeping these areas and it is not correct. He can say the problem is keen.

Sri T. MARIAPPA.— In fact, that is a border question and this is boundry question.

Mr. SPEAKER.— After all, Maharastra is not a nation and Mysore is also not a nation. I understand the mind of the Member perfectly well. But, at the same time, he should not talk in a way which people will think anti-national. If we say Maharastra is nation and Mysore is a nation, it is anti-national. His feelings are perfectly understandable. He can say the problem is keen.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, the problem has assumed such volume that I cannot refrain from comparing this problem with that of China and India problem. I will not dilate further. I will go to the next point.

Sir, by their trying to retain Belgaum, Karwar area in Mysore, they have betrayed the Kannadigas who are in the other States. So, there should be an attitude of give and take. The Government should take whatever that is theirs—where there are Kannada majority—and give away areas which are of the other States. But, the attitude of this Government is, they want to take only and not to give anything which rightfully belongs to others. If this Government adopts the attitude, the policy of give and take, this problem would be solved in no time. Sir, my friend Mr. Gaonkar has came out openly and supported the demand of the Maharastrians because the Hon'ble Member tried to bow to the wishes of the people. The real truth has dawned on him and he has supported the view of the Maharastrians.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

Then, sir, I will come to the point. The sponsors of Samyukta Karnataka and the leaders of the Samyukta Karnataka movement, laid great stress and great emphasis on the wishes of the people, that was one of the conditions for the formation of the United Karnataka. Regarding our border area, Sir, time and again the Marathi-speaking

people of the border areas, have expressed in unequivocal terms their desire, their keen desire to be integrated with Maharastra.

Sir, if you take the elections and bye-elections in the past five years, you will see that the Ekeekaran Samithi has won the major number of seats in the general elections in our area. Even in the recently held elections to the Panchayats and Taluk Boards, the Samithi has won the major number of seats. Sir, in Karwar taluk, out of 15 seats, 12 seats have been won by the M. E. Samithi. In Supa taluk, all the 15 seats have come to M. E. Samithi. In Khanapur taluk, out of 15, 9 seats are won. In Belgaum taluk, out of 19 seats, 13 seats are won by the M. E. Samithi. In all these elections, these are the wishes of the people. The people have manifested in unequivocal terms, the wishes of the people. We go further. We say 'apply any test or standard and we will prove our case'. We have been willing to accept any challenge. Take a plebiscite on this issue. We will prove by a plebiscite that we want to go to Maharashtra.

Sir, in the Address, the Governor was pleased to say that we have come much nearer to our ideal of establishing a Welfare State. Let me ask whether we are really heading towards a Welfare State. The question is whether we are heading to a Welfare State or to a Police State. I am speaking from my experience in the border areas. I can speak with authority on my area. There is actually Police Raj in the Marathi-speaking border areas. We are agitating for a political cause, for a just cause. Ours is a political agitation. The police are trying to suppress and repress our agitation by ruthless and merciless means. The police are doing so at the instance of Government, the police are not different from Government, they are part and parcel of the Government.

We resorted, as a last weapon or method, to no-tax campaign. Now, a no-tax campaign is not a revolt or rebellian against the Government. It was simply a form of protest, protest against the attitude and the policies of the Government in respect of the border problem. That was a political agitation, that was a form of protest. What did the police do ? They set aside all the provisions of law. They set aside all procedures of law and the police adopted their own methods of punishment, setting aside the law of the land and the provisions of the land revenue code. Their method was the lathi, tear-gass and fire. Thounds of people were beaten mercilessly. They were beaten, they were kicked, they were batoned. With the help of lathi, the police recovered land revenue arrears. The court also in one of the cases, has passed strong strictures against the attitude of the officers and the police. The police have committed all sorts of atrocities. The Superintendent of police, Belgaum town, has beat hundreds of people with his own lathi and rod. He has beaten even an M. L. A. He did not beat me. We are a peaceful people. We strictly follow the principles laid down by Gandhiji.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I had an occasion to be at Belgaum and see how much our friends were peaceful.

Sri B. R. SUNTHANKAR— On the last first of November, throughout our border areas, we observed the day, the date of Reorganisation, the formation of new States, as protest day, protest against the inclusion of Marathi-speaking areas in Mysore State. Every year, we observe it. Last year also, we observed it by taking out mamoth processions and conducting meetings. Whenever we of the M. E. S. take out a procession the hand of the police comes upon us. Section 37 of the Bombay police Act is proclaimed and processions and meetings are banned. We take permission. So, on the last of November last, we took out a procession with the permission of the police. The routes were also prescribed. The procession started and it was quite peaceful. The processionists were shouting Maharashtra Samuktha slogans. All of a sudden, when the procession came in front of the market police station in Belgaum town, the police snatched an young boy on the pretest that he was shouting slogans concerning police atrocities. Three or four police constables surrounded him, began to beat the boy mercilessly and dragged him on to the police station. I was an eye-witnes to this scene. I was in the processin. I was at the head of the procession. This incidence took place in the middle of the procession. When I, with my colleagues, came down to the place. I saw that the police had taken that boy to the police station. I went to the police station and I was hearing screams from the station, the screams of the boy because the police were beating him mercilessly in the police station. When I went there and enquired, there was a police officer. The constables would not allow me in. So, I began seeking the police officer. Then I saw, all of a sudden, without any reason, the police began to beat the processionists. A lorry-load of police came there, the Reserve police was there and they began to beat indicsriminately whoever they came across. For a time, the procession was dispersed. This was an unwarranted and uprovoked action. There was absolutely no reason for this lathi charge. The procession was throughout peaceful. There was no occassion for the police to beat the people with lathi. Without giving any warning, they charged with lathi. There was not a single high police officer, the Dy. S. P. or the D. S. P. or the Executive Magistrate. One of the sub-inspectors, of his own accord, began to beat. The Secretary of the M. E. S., an advocate of the place, was beaten mercilessly by the sub-inspector. One police constable, his button number is 1527, was caught red-handed by one of the lady municipal counsellors to the Belgaum municipality—Dr. Mrs. Khade— while throwing stones at the procession.

And this fact was brought to the notice of the officers there. But instead of taking cognisance of this guilt on the part of the police constable, the police officer allowed that constable to run away from the place. This is how things are going on in our Marathi areas. The police officers there have adopted a very strange and peculiar technique. They beat the people and they also make the wounded people to face prosecutions in courts. Prosecutions are also launched against them. It is a very

strange techniqe. They beat the people and they prosecute them again. So Sir, there is no rule of law in marathi border areas. Unfortunately, we call this a democracy. In this democracy, 'demos' the people have no protection. People are without protection. This Government cannot give protectio i because this Government is a party to the dispute. If we approach the Central Government, the Centre says that the law and order is within the jurisdiction of State Government and it cannot interfere.**

5 P.M.

As they have absolute majority, they are power drunk and they can say anything they like here.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I am here to judge.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—My point was that the Marathi people in the border areas are unprotected. The hand of the law of this Country does not protect them.

As regards the linguistic minorities, there is no reference in this Address about safeguarding the interests of the linguistic minorities. This Government--I am speaking from my experience of the last four years--is indifferent and callous to the interests of the linguistic minorities and so, the linguistic minorities have to suffer in matters of employment, service, culture and so many other fields. This Government has failed to safeguard their interests. The Central Government has prepared a memorandum for safeguarding the interests of the linguistic minorities and that has been sent to all the State Governments, but this Government has failed to take any action on the recommendations in that memorandum. There are so many recommendations there and this Government has failed to take any action on them. So the linguistic minorities in this State remain unprotected and they have no safeguards and they have to suffer hardships in a number of ways at each and every step. There are not only Marathi people in this State, but there are other minorities also like Urdu speakers in the old Hyderabad area. The Government should safeguard their interests so that these linguistic minorities in the State may remain in this State.

With these remarks, I finish my speech.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ಮಾರಣ್ಣ (ಮಾಗಡಿ) :–ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೊಡನೆ ನಾನೂ ಸೇರಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹರೆಡ್ಡಿಯವರಿಂದ ಮಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ವಿಮರ್ಶನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಅದನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ದೇಶವಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುವುದಾದರೂ ಸಹ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾದಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೂ, ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಧಿಸಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಾದರೆ ಕೇವಲ ಅಧನ್ನು ಒಂದು ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಳೆಯಬಾರದು ಎಂಬ ಅಂಶವು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ

**Expunged as ordered by the Chair.

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ಮಾರಣ್ಣ)

ಭಾಷಣವನ್ನು ವಿಮರ್ಶನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದಂಥ ಎಡರು ತೊಂದರುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೂ ಸಹ ಈ ದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶವೂ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಧಿಸಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅಪರಿಮಿತವಾದಂತಹ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೊಡಬಹುದು. ಈಗ ತಾನೇ ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಿರುವ ಈ ವರ್ಷದ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲಿರುವ ತೃತೀಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಒಂದು ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾಣುತ್ತಿದೆಯೆಂದರೆ ಈಚೆಗೆ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಾರ್ಯಗತ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಾಯಕರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಜನಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಪೂರ್ವಕವಾದ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕುಂಠಿತವಾಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದುರಾದೃಷ್ಟವೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಯಾವ ಒಂದು ಟೀಕೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಅದನ್ನು ರಚನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡದೆ ಕೇವಲ ವಿನಾಶಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಅಗ್ಗದ ಪ್ರಚಾರ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಷ್ಟೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಈಗ ಶೇ. ೭೫ ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರು ಇರುವಾಗ ಇಂತಹ ಒಂದು ಅಗ್ಗದ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ಜನರನ್ನು ಬೆಂಬಲಪಡಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದಂಥ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರಬಹುದು, ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಇಂತಹ ಅಗ್ಗದ ಪ್ರಚಾರ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನಿಜವಾಗಿ ಫಲಪ್ರದವಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಕಡೆಗೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಈ ಅಧಿಕಾರ ಹೋದರೆ, ಈ ದೇಶವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ದೇವರೇ ಅವರನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆತ್ಮವಂಚನೆ ಮಾಡುವವರೆಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಟೀಕೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವಂತಹ ಜನರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧರೂಪದ ಯೋಜನೆಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಗತಿ ಕಾರ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ದೇಶದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ-ಜನರು ನಮ್ಮದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದರೆ ನಮ್ಮ ವಿವಿಧ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಚೀಣಾ ಅಥವಾ ರಷ್ಯಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲ ಮಾಡಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಚೀಣಾ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಭಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಬೇರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆತರುವಾಗ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ, ಸಂಯುಕ್ತಾಧಿಕಾರ, ನಿರಂಕುಶಾಧಿಕಾರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ತರುವಂತಹ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಶಾಂತಿಯುತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸುವುದರಿಂದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದಂತಹ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಾರ್ಯ

ರೂಪಕೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಅವು ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಧನೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬರೀ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಅಗ್ಗದ ಪ್ರಚಾರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ವಿನಾಶಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಆಡಳಿತ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಕೂಡ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಅದರ ಮೂಲಭೂತವಾದ ತತ್ವ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ ಅದರಲ್ಲೂ ನಾಯಕರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಜನ ಇದನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸುಭದ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡು ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಅಭಾವ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅದರ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ನೀರಾವರಿ ಭಾವಿಗಳು, ತಕಾವಿ ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ರಸ್ತೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿನ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ನೋಡಬಾರದೆಂದು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ದೇಶದ ಟಾರ್ಜೆಟ್ ಅಥವ ಗುರಿ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ತಲುಪಲು ಇನ್ನೂ ಅವಿಶ್ರಾಂತವಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ: ಸರ್ಕಾರದವರೇನೋ ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯ ದೇಶಾ ಸೂಯೆಗಳಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ವರ್ಗದವರು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರರ್ಥಕಗೊಳಿಸುವ ಮನೋಭಾವದಿಂದ, ಸಾಬೆಟಾಬ್ ಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವದಿಂದ, ಸ್ವಂತವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರ್ಥ ಮನೋಭಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ನಿರರ್ಥಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮನೋಭಾವದಿಂದ, ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಯಾವ ಯೋಜನೆಯೂ ಸಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯಲಾರದು, ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಒಂದು ಫಲ ನಿರೀಕ್ಷಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದೆಂದು ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ-ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕುಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ರಚನಾತ್ಮಕ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು, ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬಹಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 1960-61ನೇ ಸಾಲಿಗೆ 3727 ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ತೋರತಕ್ಕಂಥವರು, ನಾಯಕರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಏನು ಇದ್ದರೋ ಅವರು ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನಸ್ತೋಮವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದು ಜನನಾಯಕರುಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ಮಾರಣ್ಣ)

ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಮತದಾರರ ಒಂದು ಮತದಾನವನ್ನು ಜನನಾಯಕರು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುವ ಆಡಳಿತ, ವ್ಯವಸ್ಥಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದಂಥ ಕುಂದು-ಕೊರತೆಗಳು, ಎಡರು ತೊಡರುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೇ ಲೈನಿನ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿದರೂ ಅದು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಒಂದು ಕೊರತೆ. ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಭಿನಂದನೀಯವಾಗಿದೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ಯಂತ್ರಯುಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಧವಾದಂಥ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಶರಾವತಿ, ಭದ್ರ ಹೈಡ್ರೋ-ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರ ಹೈಡ್ರೋ-ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಅಳತೆಮಾಡುವುದಾದರೆ, ದೇಶದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ದೇಶ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು, ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದು ನಾವು ಸಂತೋಷ ಪಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪೂರ್ಣ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಾಲ ತಲುಪಿದಾಗ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡು, ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನಗಳಿಗೆ ನೌಕರಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ; ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾಡಿರುವ ಈ ಒಂದು ಭಾಷಣವನ್ನು ವಂದಿಸಲು ಮಂಡಿಸಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ಅನುಮೋದಿಸು ತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಖಾಲಿ ಕುರ್ಚಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ!

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಸುಖೀರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಸುಖೀರಾಜ್ಯ ಇನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಯಶವಂತಪುರದ ಮಗ್ಗುಲಗೆ ಬಂದು ನಿಂತ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಯಾರಿಗೆ ನೋಡಿದರೂ ಆಹಾರವಿಲ್ಲ, ಬಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲ, ಸರಿಯಾದ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸುಖೀರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಬಹಳ ಮುಂದಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ 6,200 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿ. 6,200 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭಾವಿ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಯಾವ ತರಹ ಸುಖೀರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸುಲಭವಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ

ಟೀಕೆ-ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೂ ಸಹ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದ ಮಾರಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದರು. ಟೀಕೆ ಅನವಶ್ಯಕ : ಏಕೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ, ವಿಧಾನಸೌಧ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೆಂಬರುಗಳು ಸುಖವಿರುವಾಗ, ಜನಗಳು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಏಕೆ ಟೀಕಿಸಬೇಕು ? ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು 10–20 ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ, ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ, ಟಿ.ಎ., ಡಿ.ಎ., ಸಲೀಸಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಂಥ ಒಂದು ಘನಸರ್ಕಾರ ಇರುವಾಗ, ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಗಳೂ ಅವರಿಗಿರುವಾಗ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಟೀಕಿಸಬೇಕು? ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು; ಈಗ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ; ಯಾರ್ಯಾರು ಮಂತ್ರಿತ್ವ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದರೋ, ಅವರುಗಳಿಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಆಗಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಗ್ರೂಪು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಈಗಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಜತ್ತಿಯವರು ಇನ್ನೂ ಎರಡು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಸುಖವಾಗಿ ತಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಂಥ ಸದವಕಾಶ ಅವರು ಕಳೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟರಲ್ಲಾ ಎಂದು ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈಚಿನ ಸಂಬಳ-ಸಾರಿಗೆಗಳ ರಿವಿಜನ್ ನೋಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಘನ ಸರ್ಕಾರದವರ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರುಗಳ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ 10–20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೇ ವಿನಾ, ಸಾಮಾನ್ಯ ನೌಕರನಿಗೆ ಎರಡು-ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಎಂಥ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಜನತೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ನಿರ್ವಂಚನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದರಂತೆ; ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಎಲ್ಲರೂ ಲಾಯರುಗಳು; ಆದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆ ವಾದವನ್ನು ಜನತೆ ಮುಂದೆ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳು ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸಲು ಅನೇಕ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸಮಿತಿಗಳು ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ನೇಮಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳು ಬಂದಿವೆ; ಇನ್ನು ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆ ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವು ಯಾವುದು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಈ ಸಭೆಯ, ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಹಣವನ್ನೇನೋ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಸಮಿತಿಗಳ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಸುಖೀ-ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಆದರೆ ನೆನ್ನೆಯ ದಿವಸ ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಯಾರೋ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು "ಅವರು ಹೇಡಿಗಳು. ಅದಕ್ಕಾಗೇ ಅವರು ಹಾಗೆ ಓಡಿಹೋದರು" ಎಂತ ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಆ ರೀತಿ ನನಗೆ ವರ್ತಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ನಮಗಿನ್ನೂ ಅಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೇನೂ ಒದಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಭಯವೂ ಕೂಡ ನಮಗಿಲ್ಲ

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಯಾರು ನಿಮಗೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದವರು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಆಚೆ ಕಡೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ದುಗ್ಗಪ್ಪನವರೇ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಬೇಕು!

(Sri G. DUGGAPPA *rose.*)

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೆನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಮಾತನಾಡಿರತಕ್ಕ ಇಷ್ಯು ಮೇಲೆ ಈ ದಿವಸ ಪುನಃ ಮಾತನಾಡಬಾರದೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ನಾನು ನೆನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾತನಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ (ಹೊಳೇನರಸೀಪುರ).—ಶ್ರೀಮಾನ್ ದುಗ್ಗಪ್ಪನವರು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಈಗ ನೇಮಕ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಮಿತಿಗಳು ಸುಮಾರು 900 ಇವೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹಣ ಮಾತ್ರ ಈ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ಅಪಾರವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಮಿತವ್ಯಯ ನೀತಿ ಯಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ದೇಶದ ಜನರು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಾಲಸಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಿತವ್ಯಯ ಪಾಲಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಕಾರು ಇರುತ್ತೆ. ಇವು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರುಗಳು. ಆಯಾಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸ್ವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿರದೆ ನಾಯಿ-ಬೆಕ್ಕುಗಳು ತಿರುಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಾರುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ! ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದುರ್ದೈವ-ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಹಾಗಾದರೆ ಬೆಕ್ಕುಗಳು ಇರಬೇಡವೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಇರಲಿ, ಆದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಕಾರುಗಳನ್ನು ತಿರುಗಲು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 15 ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರಂತೆ. ಶ್ರೀಮಂತರು ತೋಡುವ ಬಾವಿಗೂ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ, ಬಡವ ತೋಡಿಸುವ ಬಾವಿಗೂ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ! ಇದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಾವಿಗೂ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಬ್‌ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರಂತೆ. ಅದೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ—ಯಾರೋ ಏನೇನೋ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರಂತೆ. ಆಗ ಮಳೆ ಬದ್ದು ಆ ಉಂಡೆಗಳೆಲ್ಲ ಮಳೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಒಂದೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟವಂತೆ. ಹಾಗೆ ಈ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ—ಸರ್ಕಾರದವರ ನೀತಿ ''ಸಬ್‌ಲುಂಡಾ ಏಕೀಟ್ ಹೋಗಯಾ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ (ಕಂದಾಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಮತ್ತೇನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಒಂದು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಬಾವಿ ಆಗುತ್ತೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ 12 ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಒಂದು ಬಾವಿ ಆಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಾಲ ಕೊಡುವಾಗ ಆಯಾಯಾ ಜಾಗ ನೋಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಟೂರ್ ಹೋಗುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಆಗ ಏಕೆ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಈ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದು ಅವರವರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಮಾತ್ರ ಮೂರು ಸಾವಿರ. ಅದನ್ನು ಮೂರು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬಾವಿ ಕೆಲಸ ಯಾವ ಆಳಕ್ಕೆ ಮುಗಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ನೀರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅಭಾವವಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬಾವಿಗೂ ಏಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ನಾವು ಒಂದು ಬಾವಿಗೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಮಾತ್ರ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆಸ್ತಿ ಮೇಲೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ಧಪ್ಪ.—ಅಯ್ಯೋ ಪರಮಾತ್ಮ! ಶಿವ-ಶಿವ ಇವರು ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಇವರ ಒಳನೀತಿ ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಹೊರಗಡೆ ಇವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಾಗಿ ತುಂಬಾ ಶ್ರಮಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ! ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಶ್ರೀಮಂತರ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯಜನರ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಲು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಿ. ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಬಾಕಿ ಹಣ ಕೊಡದೆ ನಿಂತಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಆ ಬಾವಿಗಳೆಲ್ಲ ದಡ ಕುಸಿದು ಬೀಳುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ತೆಗೆದರೆ ಅನುಕೂಲ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರಿತಿರಬೇಕು. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವುದು ಅನುಕೂಲ. ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೀಳುವ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಬೇಸಿಗೆಯೇ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಲು ಅನುಕೂಲ. ಕ್ಷಾಮ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಮೇಲಾಗಿ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮಿಷಿನ್ ತರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಆ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಕರೆಂಟನ್ನೂ, ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನೂ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿ ಆ ಸಾಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ 15–20 ವರ್ಷಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತೆಂತ ನಾನು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಅದೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ 29 ಛಾರ್ಜುಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದರು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ವಿಚಾರವನ್ನೇಕೆ ಪುನಃ ಎತ್ತುತ್ತೀರಿ? ನಿಮಗೆ useful ಆಗಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ಧಪ್ಪ.—ಹಾಗಲ್ಲ ಸ್ವಾಮೀ, ಅವರ ಪಕ್ಷದವರು ಮಾಡಿದ್ದು 29 ಛಾರ್ಜುಗಳು, ಈಗ ಅದೇ ಆಪಾದನೆ ತಂದಿದ್ದ ಗುಂಪಿನ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದ ಗುಂಪಿನವರು ತಂದಿದ್ದ ಛಾರ್ಜುಗಳು 29. ನಾವೀಗ ತಂದಿರುವ ಛಾರ್ಜುಗಳು 100. ಇವೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟು 159 ಛಾರ್ಜುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗುಂಪಿನಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದ ವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ಆಗಿಲ್ಲವಂತೆ! ಇಂಥ ಒಂದು ಕಷ್ಟದ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳೇಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಹಳೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮಗಿದ್ದ ಒಳ್ಳೇ ಖಾತೆಗಳು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟುವಲ್ಲ ಎಂತ ಅವರಿಗೊಂದು ವ್ಯಥೆ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಮಗೇನೂ ಒಳ್ಳೇ ಖಾತೆಗಳು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವ್ಯಥೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದಾರಂತೆ!

5–30 P.M.

ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ವೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರಿಸಿರುವ 13 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಬತ್ತವನ್ನೂ ಮಿಲ್ಲಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಶೇಖರಣೆಮಾಡಿದರೆ ಅಂಥ ಅಕ್ಕಿಯ ಗತಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಕ್ಕತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ತಿನ್ನಲ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ)

ಅರ್ಹವಾಗಿಲ್ಲದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲಾ ! ಇದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸುಗ್ಗಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಎರಡು ಸೇರು ರಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರುವುದು ಸುಖೀರಾಜ್ಯದ ಲಕ್ಷಣವೇ? ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳ ವಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವಾಗ ಕನಿಷ್ಠ 14 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ಮನುಷ್ಯನೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಕೇಳಿದರೆ ಇವರೆಲ್ಲ ಹಂಗಾಮಿ ನೌಕರರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಂಗಾಮಿ ಯಾವುದೋ, ಖಾಯಂ ಯಾವುದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇವರು ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾತೃಗಳು.

ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅನುಕೂಲಸ್ಥರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳುಂಟಾಗ ತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗಲೆಂದು ದಾನ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ದಾನಿಗಳು 10-12 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ದಾನ ಕೊಟ್ಟರು. ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ನೂರಾರು ಸಲ ಬಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಕಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಸಿಂದ ಲೈಟ್ ಇಲ್ಲ, ದೀಪಗಳಿಲ್ಲದೇಯಿರುವಾಗ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ ಹೆರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿರು ಮಾಡಿರುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ದಾನಿಗಳು 12 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಹೆರಿಗೆ ವಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು. ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಲ್ಲ. ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—''ಒಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳೆಕಾಯಿ ಇದೆಯೇನಪ್ಪ ''ಅಂದರೆ'' ಮಂಚಿ ಬೆಲ್ಲ ಮುಂದಿ ನಾಯನ್ನ '' ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಏನೋ ಕೇಳಿದರೆ ಏನೋ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಲೈಟ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೇ? ದಾನಿಗಳು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭವಿದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಹೆರಿಗೆ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬಾರದೆಂದಲ್ಲ.

ಸಹಕಾರ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಎನ್ನುವುದು ಒಳ್ಳೆಯವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಎರಡು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಬ್ಬರಿ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗದೆ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಲು ರಸ್ತೆಯಿಲ್ಲ, ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ, ರೈತರ ಮೇಲೆ, ವರ್ತಕರ ಮೇಲೆ ಸುಂಕ ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಏನು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ? ಅಲ್ಲಿ ನಲ್ಲಿಗಳಿಲ್ಲ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಸುಂಕ ವಸೂಲ್ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಹತ್ತು ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಒದಗಿಸಲು ಆಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮಾಲಿ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಈಗ ಅಲ್ಲಿರುವ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸುಂಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡುವಾಗ, ಸಾವಿರಾರು ಗಾಡಿಗಳು ಸೇರುವಾಗ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಗಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗದು-ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ತುರ್ತು ಇರುವ ಬಾವಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮುಂದೆ ನಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಲು ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಯಿಲ್ಲ, ಕುಡಿಯಲು ನಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕ್ರಮೇಣ ಎಲ್ಲ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸಾಹುಕಾರರು ನಲ್ಲಿ ನೀರು ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ನಿಮಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಅರಣ್ಯದ ವಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಈಗ ಮತ್ತೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಗೋಮಾಳಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎಕರೆಗೆ 25 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿಸಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕಾರು ಎಕರೆಗೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿ ಗೋಮಾಳಗಳನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿಸಿ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಸಸಿಯನ್ನೂ ಹಾಕಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಯಾರು, ಯಾವಾಗ ಹೇಳಿದರು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಎದುರಿಗೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರನ್ನು ತೀರ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗೋಮಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಸಿ ಹಾಕಿ, ಎರಡು ವರ್ಷ ಕಾಪಾಡಿ ನಂತರ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಅವರು ಅದರ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಇದ್ದರೆ, ಆ ಗ್ರಾಮದ ಗೋಮಾಳವನ್ನು ಕೊಡಲು ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಊರಿನವರು ಒಪ್ಪಿದರೆ, ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮುಂದೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಹತ್ತಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವುದುಂಟು. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾಲ್ಕಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಹಳ್ಳಿಯವರು ಮುಂದೆ ಬರದೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? ಗುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಬಹುದು ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು, ಅಥವಾ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿರಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಆ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಪ್ರಯಾಣದ ಖರ್ಚನ್ನೂ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಾರಿಗೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಹಾಕಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರೋಣ, ಬನ್ನಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಯಾವುದಾದರೂ ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ನಾನು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ವಿಷಯವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇರುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ದುಡ್ಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ?

[Mr. SPEAKER *in the chair.*]

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅನೇಕ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂಥಾದ್ದನ್ನು ಜನ ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಯಾವ ಶ್ರೀಮಂತರ ದಯಾ-ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಳಿಗೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ದೇಶದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಡೇ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri H.M. CHANNABASAPPA.—Mr. Speaker, Sir, there is not much time for me to reply on the comments that have been made by Hon'ble. Members of this House during the discussion on the Governor's Speech. But for one reference made by Hon'ble Sri Sunthankar, I do not think there was an occasion for me to stand up. Hon'ble Members will know that a State has great responsibilities to discharge, particularly in the matter of maintenance of law and order position safely and give protection to the people and bring to book bad elements. In doing this, there is room for comments being made in diverse manners. Sri Sunthankar made pointed reference to the state of affairs obtaining in Belgaum. As Minister for Public Works and Electricity, I had occasion to tour Belgaum areas and know facts for myself as to the situation prevailing in that part of the State. I had occasion also to address a large gathering of people at Belgaum when my Hon'ble Friends who are returned from that area...

Sri G. VENKATAI GOWDA.—In Marathi or Kannada?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—In Kannada. Hon'ble Member Sri V. S. Patil was there. Sri Samji was there.

Sri V. S. PATIL.— On a point of order. While answering the debate on behalf of Government, is it advisable or is it allowed for any Member of the Government to ventilate any personal information or personal impression? He is representing the Government and must place the facts as per the reports of Government and not on the basis of personal knowledge.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am very glad that Hon'ble Member Sri V.S. Patil has been very fair to me.

Mr. SPEAKER.—For the first time, such an objection has been taken. I know the Hon'ble Member Sri Patil is not feeling sincere about the point of order.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sri V.S. Patil was there, Sri Samji was there. I do not know whether Sri Sunthankar was also there. Sri Sunthankar must have been there. It was an occasion for laying the

foundation stone for a bridge to be constructed in that area. From my knowledge of things and what I have been able to gather....

Sri V. S. PATIL.—That is the reason I raised the point of order. Is he replying to-day as Minister for P.W.D. or is he replying to the debate as Minister in-charge of Home Affairs.

Sri M. C. NARASIMHAN.—He cannot get out of his past habit.

Mr. SPEAKER.—Let us take it that he combines both.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I fail to know why Sri V.S. Patil is so touchy about it.

On that occasion, I saw the people of Marathi area, on whose behalf my friends speak so much, feeling so happy about the administration of Mysore.

Sri V. S. PATIL.—Sir, I again insist on the point of order. We have the greatest grievance against the Home Department and not against the P.W.D.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—P.W.D. creates a sense of satisfaction. Home comes in only when there is no satisfaction.

So, P.W.D. has already created satisfaction amongst the people. Why do you create a sense of dissatisfaction?

Sri K. F. PATIL.—It is political.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The feeling amongst the common men in Belgaum area is they are very happy, particularly in recent times when great conveniences are being created and at very great speed, there is a very great sense of satisfaction amongst the common people. They are not so much bothered whether they are in Karnataka or in Bombay. They want amenities and what they had not for the last so many years, they are now having and this has created a sense of satisfaction amongst them. They some times go to the extent of saying: "free us from these people". They say, 'we are terribly tired of it.' Somehow these friends do create an occasion for themselves. Otherwise there is no place for them. That is the whole difficulty.

Sri V. S. PATIL.—That is a complete misrepresentation that is being made by the Hon'ble Minister. There is another occasion for us to rebut it and I will deal with this point.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am not yielding. I am on my legs. My friend is a very good parliamentarian. I may say with fairness to my friend, that I would take him out of that. The position is this. I had an occasion to speak on this no-tax compaign. Here are our own friends who are the makers of law. They are the people who legislate and here are some friends who go and preach violation against the law which they themselves make. Well, I ask them Sir, if they want any part of Mysore to be added on to Maharashtra, Mr. V. S. Patil who is an excellent lawyer, an experienced lawyer and an able parliamentarian

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

there are set procedures prescribed in the law and Constitution. It is up to them to take action according to that and see that their desires are conceded. Leaving all these constitutional procedures, here are my friends, Sri B.R. Sunthankar, Sri Samji, Sri Birje—all good friends, they go out and preach to the people to break the law.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—That is what you have taught them.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—There was a time when we had to fight against foreign rule. Those days are gone. But here is a Constitution made by us for our own Country and we have prescribed these things for ourselves and now, I ask you in fairness—through you Mr. Speaker, I ask Mr. V. S. Patil, Mr. Sunthankar and Mr. Birje—is it fair on your part to go and preach lawlessness in your own Country? Not merely you preach, but you become active participants in it.

Sri V. S. PATIL.—Sir, the Minister is asking us to speak. Are you going to allow us to speak about what he is asking ? I request the Chair to allow us to speak on what he is asking.

Mr. SPEAKER.—He may ask you to speak, but I cannot allow.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sri Sunthankar said : "We have launched a campaign of no-tax." Now I ask, shall this Government sit with its arms closed and say, "All right have no-tax camgaign going on" or shall we intervene and maintain law and order and protect the law-abiding citizens of this Country ? While exercising the authrity vested in Government to maintain law and order, to implement the laws of the country, if force comes in the way, we have got to deal with them according to law. While dealing with them according to law, if your friends come and complain, what are we to do ?

An HON'BLE MEMBER.—What about excesses ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is true. I know there may be excesses. I tried to intervene at the time when Sri Sunthankar was speaking about excesses. I am an eye witness to what happened in Belgaum. There was the Karnatak parishad going on and thousands of people had gathered there. I had occasion to experience myself the atrocities that were committed by some of the vagabonds. I myself was a victim. Shall we say that these bad elements can have their own way or shall we control them and we take action aginst them ? I would not like to go further except asking this statement that Government has to perform its duties to the State and while performing its duties, if it goes beyond certain limits, I can understand Hon'ble Members taking objection to that. The Hon'ble Member Sri Sunthankar gave us a big History of what happened in a particular case. I do not like to traverse this point, because some of the matters might have been connected with certain cases of prosecution and they may be before the court, but suffice it to say Government will not hesitate to take

action against anybody who does any excess beyond the limits prescribed in the rules. It is open to Hon'ble Members to bring to the notice of Government any excesses and we shall deal with them. We want to see that every man in the Country has a sense of security so long as he is within the bounds of law, decency and morality and his right shal not be challenged by anybody. That is the spirit with which Government works and I would like to create a sense of security and happiness amongst every citizen in this Country and punish all people who commit excesses.

Then this morning, there was a question about combing some of the people who have been in possession of unlicensed fire-arms. Statistics disclose it is something alarming. in Belgaum District itself, we have been able to secure about 360 unlicensed fire-arms.

Sri V. S. PATIL.—The Hon'ble Minister made a statement about recovery of unlicensed fire-arms from Belgaum District. I want to know whether these firearms were recovered from Marathi area. There is not a single fire-arm recovered from Marathi area I challenge him.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—We are here Mysoreans. There is no Marathi or Telugu or Tamil area in our State. It might suit Hon'ble Member to say that, but it is a fact that in Belgaum District, we have been able to recover as many as 360 unlicensed fire-arms and I do not know how many more there are. Government's information is that there are still quite a good number and therefore, we have extended the time for the Special Squad. Some of these people especially in possession of unlicensed firearms have been to some extent responsible for creating certain troubles in those areas. Therefore, I would like to appeal to my friends, particularly Sri V. S. Patil who is prone to a balanced way of thinking, much more balanced way of thinking than others, to inject to the other friends that balanced way of thinking and see that a sense of law-abiding nature is infused in them and work for the good of the people and not simply create troubles for the poor people who want lands, wells, roads, etc., and who would like to be very happy in the State. If many friends are really agitated, let them seek the courses that are open to them under the Constitution and not be advised to go in the path of lawlessness and create troubles not only for themselves but also for the Government. The Government do not feel happy about all these things. Therefore, I would like to appeal to them not to go on making statements of this kind which will not help themselves or the Government or the people of the Country. Thank you.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಪ್ಪನವರು ಮತು ತಿಪಟೂರಿನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರೇವಣಸಿದ್ಧಪ್ಪನವರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಚೆಗೆ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಅಕ್ಕಿ ಸರಬರಾಜಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟು ಹುಳ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ತರಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಅದನ್ನೇ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ಅದನ್ನೇ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಕ್ಕರೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್)

ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡಿದರು. ಆ ರೀತಿ ವಾದ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಖಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾತ್ರ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಎಂಬ ಟೀಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಿಜಾಂಶವಿಲ್ಲ. ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನಿಂದ ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ದಾಸ್ತಾನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತರಿಸಿದ್ದು ಉಂಟು. ಕಳೆದ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಅದರಲ್ಲೂ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಷಾಪ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆಗ ಅಕ್ಕಿ ದಾಸ್ತಾನು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಾ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಕಳೆದ ವರ್ಷ 13 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅಂದರೆ 1 ಲಕ್ಷ 30 ಸಾವಿರ ಪಲ್ಲ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ 15-20 ಪಲ್ಲಗಳಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟಿದ್ದಿದು ಬಂದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಹಂಚುವ ಮೊದಲು ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಕ್ಲೀನ್ ಮಾಡಿಸಿ ಅದು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದುದು, ಯೋಗ್ಯವಾದುದು ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿ ಆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಲುಕ್ಸಾನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಆಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆ ಅಕ್ಕಿ ಒಂದೆರಡು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿತರಣೆಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೂಟೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿ ಆಗ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಜನ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವಷ್ಟು ರೀತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದು ಅಷ್ಟು ಅಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಧಾರಣೆಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ ಅಂದಮೇಲೆ ಈಗಲೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಅಭಾವವೂ ಇಲ್ಲ. ಸಕ್ಕರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಸಕ್ಕರೆ ಜೊತೆಗೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮಾರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಈಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೆ ಬಾರದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಹಳ ಇದ್ದುವು. ಇದರಿಂದ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮಾರಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗಾಗಿ ಜನರಿಂದ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಡಿಪೋಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ವಿಪರೀತವಿತ್ತು. ಈಗ ಆಹಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುವುದರಿಂದ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಷಾಪ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಿರಿ ಎಂದು ನಾವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೂ ಅವರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಅಕ್ಕಿ ದಾಸ್ತಾನಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20-30 ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟಿದ್ದ ಅಕ್ಕಿ ಇದ್ದರೂ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲೂ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

6-00 P.M.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಬಹಳ ಕಾಲ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಪಾಯಿಂಟುಗಳೇನೂ ಇವತ್ತು ನನಗೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ನಿನ್ನೆಯೇ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಾನಿರಲಿಲ್ಲ. 6,200 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಂಥ ಸುಖೀರಾಜ್ಯ ಯಶವಂತಪುರದವರೆಗೆ

ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಯಶವಂತಪುರದವರೆಗೆ ಅದು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಸಂತೋಷ : ಅದು ಅವರ ಮೈಮೇಲೇರಿ ಕೂತರೆ ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಸುಖರಾಜ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಬರುತ್ತದೇನೋ ! ಅದೂ ಹೋಗಲಿ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ 29ಸಾವಿರ ಗ್ರಾಮಗಳಿವೆ; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 23ಸಾವಿರ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಬಾವಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದರೆ ಸುಖರಾಜ್ಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದಲ್ಲವೇ ? ಇನ್ನುಳಿದಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ,. ಅಂದರೆ ಇನ್ನು 5-6 ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಾವಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಆಗಿರುವ ಸಂಬಳ ಸ್ಕೇಲುಗಳ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಾ ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಭಾರಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಅವರ ಸ್ವಭಾವ. ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್‌ಗೆ ಖರ್ಚಾಗುವ ಹಣ ಸುಮಾರು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ನಾನ್-ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರು-ಗಳಿಗೆ 3 ಕೋಟಿ 44 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವೇತನವನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಕೇರಳದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಇರುವ ವೇತನದ ರೀತ್ಯಾ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೆ, ನಾವು ಬಹಳ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ; ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ನೌಕರರುಗಳ ಸಂಬಳ ಈ ಹೊಸ ಸ್ಕೇಲುಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದು ನನಗೆ ಕಾಣುವುದು ಇದೇ ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ. ಜಮೀನು ಇದ್ದಕಡೆ ಖಾಯಂ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಭಾವ-ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು, ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 16 ಸಾವಿರ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೋಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದು ಇದೇ ಮೊದಲು ; ಇದಕ್ಕೆಮೊದಲು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಂಥ ಯೋಜನೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನಿಗೂ ಒಂದು ಬಾವಿಗೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—The value of the Well should also be take into Consideration ಎಂದು ಅಜ್ಞಾ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಪಂಪು ಮುಂತಾದುದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚ ತಗುಲುವುದೆಂದು ಕಂಡ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ಈ 16 ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ, ಪುನಃ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬರಗಾಲ ಬರದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ತಾತ್ಸಾರ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ನೀವು ಭಾವಿಗೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಬಾವಿಗೆ 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುವ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ತಿರ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೊಡಬೇಕು. ಬಾವಿಗೆ 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸುಂಥಣಕರ್‌ರವರು ಈ ಒಂದು ಮೈಸೂರು—ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇನೋ ಅದು ಹೊಸದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ನಿಲುವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಇಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದೆವು. ಆ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮೈಸೂರಿನವರು ಮೈಸೂರಿನ ಕೇಸನ್ನೂ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೇಸನ್ನೂ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ರಿಪೋರ್ಟು ಸಿದ್ಧವಾದನಂತರ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಸರ್ಕಾರ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದಹಾಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈಗ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುದಿಲ್ಲ.

Sri V. S. PATIL.—May I know whether that question is going to be solved in any way during our life time ?

Sri B. D. JATTI.—It is not my concern whether we should live when this question is solved, but what we have done, that I am stating before the House ; beyond that, nothing else.

ಸಮಿತಿಯವರು ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ನಂತರ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೆಗೋಸಿಯೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಹೀಗೆ ಹೊಡೆದಾಡಿದರೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಎಜಿಟೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರೇ, ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಸಮಾಧಾನದಿಂದ, ಶಾಂತಿಯಿಂದ ನೆಗೋಷಿಯೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಬಗೆಹರಿಯಬೇಕು, ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನಲ್ ಮೆಥೆಡ್ಡುಗಳನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ; ಎಜುಕೇಷನ್ನಿನಿಂದ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು, ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ? ಮದ್ರಾಸು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸು ಸರ್ಕಾರದವರು, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ತಮ್ಮ ಜೊತೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವೇ, ಇಲ್ಲವೇ ? ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಯವರೊಡನೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರನಡೆಸುತ್ತಾಇಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಹಾಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಬಾರ್ಡರ್ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಕೂಡದು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಬರೆದು, ಅವರು ಒಪ್ಪಿದರೆ

ಎರಡು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಜೋನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಆಶಕ್ತಿ ತಮಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ 80 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅರ್ಬನ್ ಏರಿಯಾದವರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ರೂರಲ್, ಅರ್ಬನ್ ಎಂದು ಬೈಫರ್‌ಕೇಟ್ ಮಾಡಿ, ರೂರಲ್ ಪಾರ್ಟಿನವರಿಗೆ ಮೆರಿಟ್‌ಮೇಲೆ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಲು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಸ್ವಾಮೀ, ಇನ್ನೂ ಡಾ॥ ನಾಗನ ಗೌಡ ಕಮಿಟಿ ವರದಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಂದ ನಂತರ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—The amendment of Sri B. K. Puttaramaiah : The question is.—

That the following words shall be added at the end of the motion:—
"but regret that:—

1. the Address has failed to furnish adequate reasons for the expansion of the Cabinet ;
2. the Address does not explain in detail the reasons for the failure of Government in executing works referred to in the previous Addresses".

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—Amendment of Sri M. Linge Gowda.

The question is :—

That the following words shall be added at the end of the motion.—
"but regret that :—

1. the Address is silent regading the addition to the strength of the Ministry ;
2. the Address fails to mention about the bad effects of loose administration on the people and also on the development of the State ;
3. the Address fails to make a reference to the implementation of the Socialistic Pattern of Society in the policies of Government ;
4. the Address fails to take sufficient note of the failure of crops in certain parts of the State and to take adequate steps to ameliorate the distressed condition of the people"

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—Amendment of Sri Mallaradhya.

The question is:—

That the following words shall be added at the end of the motion.—
" but regret that:—

1. the Address has failed to refer to the imperative needs for reform of University administration and amendments to the Mysore University Act of 1956 as amended by Act of 1957;
2. the Address has failed to make a correct appraisal of the achievement of the Second Five-Year Plan of the State;
3. the Address fails to adequately appreciate the inadequate attention paid to medical education in the State;
4. absence of reference to the problem of unemployment and under-employment in the Address is a notableomission;
5. the Address makes no reference to the failure of Government to adopt a policy of industrialisation in the best interests of the State;
6. the Address fails to make a reference to the fact of appointing four additional Ministers by way of expanding the present Ministry;
7. there is no statement of a definite policy, in regard to the future of the Kolar Gold Fields Mining undertaking and the Bhadravati Iron and Steel Works;
8. the reference to the attempts made by the State Government to stabilise food prices is vague and misleading;
9. the Address has failed to realise the magnitude of the setback suffered by the Mineral Industries in the State;
10. the Address fails to make any reference to the work of the Industrial Finance Corporation and the Corporation set up for the development of Smal-Scale Industries in Mysore."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—Amendment of Sri Narasimhan.

the question is:—

That the following words shall be added at the end of the motion:—
"but regret that:—

1. the Address has failed to give any assurance regarding Land Reforms;
2. the Address has failed to draw attention to the rising unemployment and prices;
3. the Address has failed to make any reference to the expansion of the Ministry;

4. the Address has failed to evolve a proper policy regarding industrialisation and the working of Kolar Gold Mines undertakings;
5. the Address has failed to evolve a correct policy for the solution of the grievances of N.G.O's. in the State;
6. the Address has failed to refer to the inadequate progress under II plan and the inadequate provision under the III Plan."

The amendment was negatived.

MR. SPEAKER.—Amendment of Sri B. Shamsundar.

The question is:—

"That the following words shall be added at end of the motion:—

but regret that the ministers have been guilty of—

1. causing dissatisfaction among the people for trying to remain in power by taking persons as ministers who were removed two years back;
2. perpetuating the anti-national policy by taking Ministers on communal considerations;
3. spreading and practising rank communalism and casteism by openly encouraging communal and sectarian groups both in the administration and in the Cabinet;
4. malpractice in day-to-day administration of the State by appointing and promoting to responsible and key posts people on communal considerations in Government services;
5. ignoring the rights and privileges of the minorities and other weaker and suppressed sections of the people of the State for their security, language and culture;
6. neglecting and overlooking the representation of the minorities in the Cabinet;
7. failing to introduce land reforms in the State;
8. maintaining untouchability to carry the favour of the caste-minded and caste-ridden people of their community, to get their votes in the elections;
9. retarding the growth of healthy conventions in the State by creating groups and groups in the political body of the State and taking sides with the group of their choice and totally disregarding others even at the cost of national interest;
10. not solving the unemployment among the educated classes in the towns and among the agriculturist landless labourers"

The amendment was nagatived.

MR. SPEAKER.—Amendment of Sri Puttanna

The question is:—

"That the following words shall be added at the end of the motion—

but regret that:—

1. the Council of Ministers have failed to take suitable steps to control the abnormal rise in prices of essential commodities. which has caused a great havoc in the Country;
2. the Government have been very inactive in taking steps against the defaulters who are reponsible for not answering or not taking action to reconcile the accounts in the operation of their grant;
3. the Government have no proper control over the administration of the State but on the other hand, they are responsible for mal-administration in various departments;
4. the Government have miserably failed in establishing Panchayath Raj but they are successful in creating litigation, party feelings and permanent dissensions in the villages;
5. the Government have thoroughly failed in the administration of Co-operative Societies, Industries, Public Works, N.E.S. and C.D. Blocks and Agriculture;
6. the Government have not taken prompt action in recovering loans and advances made to local bodies and multi-purpose co-operative societies and charges for hire for having supplied Government tractors to the public and also, they have no control over distribution of short loans and industrial loans."

The amendment was negatived.

MR. SPEAKER.—The amendment of Sri Sunthankar.

The question is:—

"That the following words shall be added at the end of the motion:—

but regret that:—

1. the Address fails to mention the objective of the socialistic pattern of Society as set forth by the Nation and how the State of Mysore is going to achieve that objective;
2. that the Address fails to make a mention of the co-operative farming as adumbrated in the Nagpur resolutions of the Congress and to state the measures that the Government is going to adopt to encourage co-operative farming;
3. that Address fails to refer to the question of Linguistic Minorities in the State and how the Government is going to safeguard their interests;

4. that the Address omits to mention the growing Police excesses in the State, particularly in the Marathi-speaking border areas and how to put a stop to these excesses so as to protect the common man from the Police excesses;

5. that the Address fails to enunciate a comprehensive programme for the address for the development of the underdeveloped regions of the State;

3. that the Addres fails to refer to the growing corruption and what measures the Government is going to adopt to root out corruption.''

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—The amendment of Sri Shankarappa.

the question is :—

"That the following words shall be added at the end of the motion :—

"but regret that:—

1. the ministers are ignoring some parts of the State and wasting time in preparing estimates, scrutinising and changing designs and improving some parts wherever they want;
2. the ministers on tour won't inspect any works, they only attend functions such as laying of stones foundation and opening ceremonies, etc.
3. the ministers do not keep up the promises made to the public and to the Members also."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—Amendment of Sri Patil.

the question is:—

"That the following words shall be added at the end of the motion:—

but regret that:—

1. the solution of the border problems of the State has been neglected during the last five years and no definite powers have been given to the Four-man committee or to any body to solve the border dispute between Mysore and Maharashtra States;
2. that no improvements in the material well being of the poorer section of the People has been achieved in spite of the two five-year plans;
3. that substantial powers vested in the people in rural areas have been withdrawn by the Mysore Village Panchayats and Local Boards Act;

(Mr. SPEAKER)

4. no substantial steps have been taken up for free and compulsory education during the last 10 years;
5. that the interests of the linguistic and communal minorities have been completely neglected by the Government during the last five years."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—Amendment of Sri Venkatai Gowda.

the question is:—

"That the following words shall be added at the end of the motion.– but regret that:—

1. the State Government have miserably failed in not securing an outlay for the Third Plan, consistant with the actual and just needs of the State of Mysore;
2. no mention has been made to solve the problem of rural indebtedness;
3. the State Government have failed in not utilising their rightful shares of cauvery waters;
4. the Ministers have failed to secure the maximum and minimum scales of pay of the State Government employees to a ratio of 10: 1;
5. the Ministers have miserably failed to eradicate the evils of corruption; to bring economy in expenditure and to improve the efficiency of services."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—Amendments of Sri Armugham.

The qestion is:—

"That the following words shall be added at the end of the motion.– but regret that:—

(*a*) that in spite of enormous expenditure for increased food production programmes, prices of the foodgrains are not in consonance with the purchasing capacity of the common people and the State has to depend upon other States:

(*b*) that there is lack of effective planning for raising the standards of living of the people or for establishing economic prosperity on a just and enduring basis;

(*c*) that no practical lead has been given in the Address on intensifying food production; particularly by greater use of irrigation facilities at water rates within the reach of agriculturists and supply of adequate quantities of fertilisers:

(*d*) that clear indication of the Government's intention is not available in the Address as to the attitude on the Agrarian reforms Bill, particularly farming on Joint or co-operative basis and the the disposal of surplus land to the landless ;

(*e*) that the community development and National Extension Service Blocks have miserably failed to give impetus to the people in food production in spite of the heavy expenditure ;

(*f*) that there is an absence of concrete proposals for organising to the full, our human and material resources for developmental programmes in the third five-year plan ;

(*g*) that the Address given no indication of concrete proposals for satisfying the aspiration of the citizens to be associated with the developmental warks in the plan ;

(*h*) that the Address does not disclose any intention on the part of the Government to check extravagance in travelling allowance of Ministers and unnecessary expenditure incurred in laying foundation stones opening ceremonies of Government Buildings, Roads, Bridges and other projects ;

(*i*) that mention has not been made to prevent the increasing economic disparity in the State ;

(*j*) that the Government is formed on communal consideration and the majority single community being given more representation in the cabinet at the cost of the minority ;

(*k*) that the present Government is making appointments and promotions by influence of Casteism and rank communalism by openly encouraging sectarian groups and not on merit. Only a small fraction of the post at the disposal of the posts on the Government are referred to the Public Service Commission and even in regard to those few, the Commission's recommendations are not always respected ;

(*l*) that the Ministers are indulging in mal-practices in day-to-day administration of the State by appointing and promoting to responsible and high posts in their departments, people belonging to their own cast, sect and community by dismissing and suspending the officials belonging to other community ;

(*m*) the Ministers have been creating not only differences, factions and sections in the body politics of the State, but also infusing inferiority feelings in the minds of the minorities and other weaker sections to keep them submissive ;

(*n*) the Government have not taken any efforts to bring uniformity in several laws existing in different parts of the State and

(Mr. SPEAKER)

on the other hand, tactfully delayed the following Bills for consideration and also several other bills introduced in 1959-60 and 1960-61 :

1. The Mysore Medical Registration Bill, 1958
2. The Mysore Veterinary Practitioner Bill, 1958
3. The Mysore Homeopathic Practitioners Bill, 1958
4. The Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners Registratien and Medical Practitioners Misscellaneous Provisions Bill, 1958.
5. The Mysore Nurses, Mid-wives and Health Visitors Bill, 1958.
6. The Mysore Health Cess Bill, 1958.

(*o*) that the address does not contain any effective plan for substantial and prompt reduction in the growing unemployment in the State and in particular unemployment caused by the closure of Oorgaum Mine, retrenchment made at Mysore Mine at Kolar Gold Fields.

(*p*) that the address does not assure any wage increase to the workers both under public and private sectors.

(*q*) that nothing is mentioned in the address regarding starting a major Industry at K. G. F. in view of the availability of the cheap labour Electricity and water in that area.

(*r*) that the address is silent on the popular demand of the people of K. G. F. either for a municipality or elected Sanitary Board.

(*s*) that the Government have failed to announce the policy and formulate any scheme for putting ceilings on the urban industrial and Government employees' income and plan the distribution of the surplus wealth to those who have so far been denied the same.

(*t*) that the Government is always vague in its decision, and never respects the contents of the addresses that in the Address delivered on the 28th February 1959, wherein it was stated that an autonomous corporation would be formed for the running of the Kolar Gold Mining undertakings under the provisions of the Indian Campanies Act but nothing has been done so far and instead in the current address it has/been/said that the question of transferring the Kolar Gold Mining undertakings to the Central Government has not yet been finally settled which question was not therein any of the previous addresses.

(*u*) that in the address, no assurance has been given to implement the recommendations contained in the report submitted from time, to time, by the Commissioner for Scheduled Castes and Scheduled Tribes.

(*v*) that in the address no mention has been made about preventing the exploitation of the minorities interest by the Hindu majority, in the name of Religion, God and Nationality.

(*w*) that no mention has been made in the address regarding the appointment of a Committee to assess the progress made so far on the welfare activities for the uplift of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes having spent crores and crores of rupees.

(*x*) that the Government has not taken adequate measures to prevent the deterioration of Public Health in the State.

(*y*) that the Government has resorted to indiscriminate firings which have taken the lives of innocent people including school-going children.

(*z*) that your Government has failed to provide free and compulsory education for the people of the State and that the Government has miserably failed in distributing the scholarship and education aid for the students in time."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—Amendment of Sri Veerappa.

the question:—

"That the following words shall be added at the end of the Motion.—

but regret that.—

(1) that the Ministers have miserably failed to administer the State to the best satisfaction of its people in as much as they are aligning themselves with their party men just to stabilise their position.

(2) that they have failed to attain self-sufficiency in food production in as much as they have not been able to supply the required quantity of fertilizers and electricity and utilze the entire cultivable land in the State effectively.

(3) that the Government has miserably failed to prevent corruption despite, the existence of an Anti-Corruption department at a very heavy cost particularly due to the inefficient administration.

(4) that the Government have utterly neglected the Members of the Opposition in general in as much as they have not been given appreciable representations in the several committees formed frequently.

(5) that this Government despite spending enormous amount every year, has failed to provide at least a drinking water well to every village and not even to every village of the N.E.S. Blocks.

(Mr. Speaker)

(6) that this Government has not so far cared to look into the terms of the agreement entered into in 1924 between Mysore and Madras Government regarding sharing of the water of Cauvery Basin despite the prevalence of accute food scarcity in the previous years.

(7) that the Government has failed miserably to prevent cows slaughter in not making proper pravision of law to punish the culprits and to prevent the slaughtery.

(8) that the Government has not been able to utilise the man-power has not made sincere attempt to stop beggary in the State as they have failed to find a comprehensive way out towards this end.

(9) that despite stringent criticisms made in the previous years to effectively introduce economy measures in the administration, Government have failed to take note of the same and instead, they are spending very lavishly on useless ventures and unpremedicated schemes.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker.—The question is:—

"That we the Members of the Mysore legislative Assembly assembled in this Session, beg leave to thank the Governor for the Address delivered to the Members of Legislature on 27th February 1961.

The motion was adopted.

Mr. Speaker.—The House now adjourns and will meet to-morrow at 8-30 A.M.

The House adjourned at Fiften Minutes past Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Saturday, the 11*th March* 1961.

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

TENTH DAY

Saturday, 11th March 1961.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Thirty Minutes past Eight of the Clock.

Mr. SPEAKER (Sri S. R. KANTHI, B.A., LL.B.), in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given).

WRIT PETITIONS PENDING DECISION IN HIGH COURT OF MYSORE.

**Q.*—35. Sri B. N. BORANNA GOWDA (Belur).—

Will the Government be pleased to state.—

(*a*) the number of writ petitions spending decision in the High Court of Mysore, upto the end of December, 1960 ;

(*b*) whether it is not a fact that many writ petitions are pending decision for the last two years ; and

(*c*) if so, the reasons therefor ?

A.—Sri B. VAIKUNTA BALIGA (Minister for Law and Labour.)—

(*a*) 1,398.

(*b*) Yes.

(*c*) In view of the large number of institutions, the position cannot be regarded as unsatisfactory.

Sri B. N. BORANNA GOWDA.—In view of this large number, have you given any special instructions to the High Court to dispose of these writ cases ?

†Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—Instructions as such cannot be given to the High Court to dispose of any particular petitions, but there is a general request that all petitions should be disposed of expeditiously.

Sri B. N. BORANNA GOWDA.—In how many cases have Government taken time to furnish information ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—There is nothing like furnishing information to the High Court, but pleadings have to be filed and no unnecessary time is taken in furnishing pleadings.

†Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the Member concerned.

Sri B. N. Boranna Gowda.—In the case of writ petitions regarding nationalisation of the road transport at Hassan how many times did Government plead for time to furnish information ?

Sri B. Vaikunta Baliga.—If the Hon'ble Member refers to any particular petition, if he gives me the number, I can get the time taken for filing the pleadings, but to the best of my information there are no petitions pending now relating to nationalisation in Hassan.

Sri C. J. Muckannappa.—In how many cases has the High Court reminded this Government to file their counter-affidavits ?

Sri B. Vaikunta Baliga.—I have already answered that question.

Sri C. J. Muckannappa.—My question is in how many cases time has been taken to file the counter-affidavits ?

Sri B. Vaikunta Baliga.—What happens is that in the High Court as soon as petitions are admitted, copies are served on the Government or the concerned officer and they enter appearance. The Advocate General or the representative of Government takes time ; pleadings are filed and the cases are disposed of. The High Court never asks Government direct and the Government never directly ask the High Court. It depends upon the matters involved. The Advocate General handles it to the best of his ability.

Sri C. J. Muckannappa.—In how many cases has the agent of Government taken time of 6 months to 9 months to file counter-affidavits in cases pending against Government in the High Court ?

Sri B. Vaikunta Baliga.—There is no case in which a particular time is asked for, because Government is anxious to have all the petitions disposed of early and so we give the fullest co-operation. If any particular matter requires deep study and enquiry and gathering of facts, some time is taken, but I may assure the House that no unnecessary time is taken to file affidavits because Government is anxious to have speedy disposal.

Sri F. H. Mohsin.—What are the reasons for filing so many writ petitions ? Is it because of incorrect decisions of the Government ?

Sri B. Vaikunta Baliga.—It may not be right to think that the number is large because I am aware that in other High Court a still larger number of petitions are filed. It depends upon the nature of the number of persons affected by an order. If the number is 100 and if 100 persons file writs, the number may go up, but the order in question is only one.

Sri M. C. Narasimhan.—May I know whether the accumulation or the delayed disposal is due to lack of sufficient number of Judges ?

Sri B. Vaikunta Baliga.—I cannot say that, but I can say that we are watching and trying to see whether increase is necessary.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Is there any proposal from the High Court or any quarters for expansion of the existing strength of the Judges ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—The matter is under consideration but nothing precise has evolved as yet.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—In how many cases matters were settled by compromise ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—I want notice.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—In many cases, has it not com to the notice of Government that there have been very strong strictures against the officers of Government ? May I know what action has been taken against them ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—I am unable to admit that there are strong strictures in many cases.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Is it not a fact that the Government is considering expanding the strength of the High Court by 2 more Judges ? Is this matter not under the consideration of Government for the last 6 to 8 months ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—I have already said that the matter is under consideration. Beyond that, I am unable to say at the moment.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Is it not under consideration for more than 6 months.

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—I cannot admit that it is under consideration for more than 6 months, but I can say that it is under consideration of the Government.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Since how long ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—Not since 6 months. I can say it is less than 6 months. It will be finalised early.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Is there anybody responsible at Government level to review the pendency of these writ petitions and have they brought to the notice of Government individual cases involving inordinate delay and if so, what action has Government taken ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—The Government is fully aware of its responsibilities and is reviewing the situation not only in this respect by in every respect.

Sri J. B. MALLARADHYA.—What is the agency at Government level to review the pendency of cases in the High Court and what is the action taken ; when the last review was made and with reason ?

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—Action to be taken regarding the disposal of cases lies entirely with the High Court and not with the Government. All that the Government can say is, in cases in which the Government is a party, presses for an early disposal.

Sri J. B. MALLARADHYA.—When was the last review made and who was the officer responsible at Government level ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ವಿಚಾರವಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Government is involved in a writ case. It is not as if it is a private party ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

Sri T. SUBRAMANYA.—I will make the position clear. We have no business to review the pendency of cases in the High Court. When we are interested in a case, it is the Law Department that contacts the Advocate-General, presses for early disposal of the case.

Sri J. B. MALLARADHYA.—My friend the Honourable Ex-Law Minister thinks that I asked for review of cases.

Mr. SPEAKER.—Government is just like a private party. Writ petitions are filed against the Government.

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—The Government are a party like others; they cannot claim any special privileges.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—Has it come to the notice of Government that all students in the Devanagere Engineering College are without examination ?

Mr. SPEAKER.—It does not arise.

FORMATION OF RURAL COMMUNICATION ROADS IN TUMKUR AND MADHUGIRI DIVISIONS.

**Q.*—92. Sri K. L. NARASIMHAIAH (Hebbur).—

Will the Government be pleased to state.—

(*a*) the number of miles of Rural Communication Roads being formed by the P.W.D. in Tumkur and Madhugiri Divisions ;

(*b*) the mileage in respect of each Sub-Division ;

(*c*) the outlay fixed and expenditure incurred in respect of each Sub-Division ?

A.—Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works and Electricity).—

(*a*) Number of miles.

	(i) Programmed	(ii) Completed
Tumkur Division ...	1,276	654½
Madhugiri Division ...	985	618

(*b*) and (*c*) *Vide* Statement given below.